

UKDE

UKDE KİTAPLIĞI: 108
MARAŞ KÜLTÜRÜ EDEBİYAT SERİSİ: 33

Editör:

Lütfi ALICI
Serdar YAKAR

Baskı - Cilt:

ÖNCÜ BASIMEVİ
Kazım Karabekir Cad. Nu.: 85/2
İskitler/ANKARA
Tel: 0 312 3843120

Kapak Tasarım:

Şükran İŞÇİ

Kapak Hat:

Arif YÜCEL

Baskı Tarihi:

Temmuz 2012

ISBN

978-605-62827-3-7

Yazışma Adresi:

Vefa Kitap Kırtasiye
İsmetpaşa Mah. Borsa Cad.
Buket Sitesi Altı No 17/C
Tel: 0 344 225 13 00
mahmutseyithan@hotmail.com
KAHRAMANMARAŞ

**ELBİSTANLI-ZÂDE
HÂFİZ VELİDDİN NEF'Î EFENDİ**

**ZÜBDETÜ'L- ÂSÂR FÎ
MEVLÎDİ'N-NEBİYYİ'L-MUHTÂR
ÇEVİRİ YAZI – SÖZLÜK - TIPKIBASIM**

Hazırlayanlar

Yaşar ALPARSLAN - Gülcan TANIDIR ALICI

**Kahramanmaraş
2012**

Yaşar ALPARSLAN

1947'de Maraş'ta doğdu. İlk olarak Bahçeci Hoca'da okudu. Çocuk yaşta Hafız oldu. Dışardan imtihanlarına girip ilkokulu iki yılda okudu. Maraş İmam Hatibi bitirdi. Dışardan lise imtihanlarına girdi diplomasını aldı. İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nü bitirdi. Kazandığı hâlde o gün için bir hastalık sebebiyle İstanbul Üniversitesi'nin Tarih Bölümü'nü okuyamadı. Afşin Lisesi'nde öğretmenlik mesleğine başladı. Maraş İmam-Hatip Lisesi'nde meslek dersleri Endüstri Meslek Liselerinde Din Kültürü öğretmenliği yaptı. 1997'de emekli oldu.

Yazı ve şiir çalışmaları Hareket, Altınoluk, Tohum, İslam Medeniyeti, Kurtuluş, Uzunoluk, Alkış gibi dergilerde ve Zaman, Madalyalı Şehir, Bugün gibi gazetelerde neşredildi. Yazılarında kendi isminin yanı sıra “Veziroğlu”, “Ceridoğlu” gibi mahlaslar ve müstear isimler de kullandı.

2008 yılı itibariyle Serdar Yakar ile beraber Maraş kültürünü ve tarihini tanıtmak için bir proje başlattı. Başlattığı projeye çok sayıda arkadaşları da katıldı. Çevresi yardımcı oldu. Şu ana kadar 55 eser yayınladı.

Basılan Eserleri: 1. Kıssa-ı Eshab-ı Kehf (1999). 2. Münâcaât ve Na'tlar (2006). 3. Dulkadir Beyliği Araştırmaları I-II (Serdar Yakar ve Mehmet Karataş'la Müşterek, 2008). 4. İstiklâl Savaşında Maraş (Serdar Yakar'la Müşterek, 2008). 5. Âşık Durdu Mehmet Yoksul (Âşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri (Serdar Yakar'la Müşterek, 2008). 6. Âşık Mustafa Zulkadroğlu Hayatı ve Şiirleri (Serdar Yakar'la Müşterek, 2008). 7. Muhammed Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayatı ve Şiirleri (Serdar Yakar'la Müşterek, 2009). 8. Maraş'ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri (Serdar Yakar'la Müşterek, 2009). 9. Türk Edebiyatında Maraşlılar (Serdar Yakar ve Yrd. Doç. Dr. Lütfi Alıcı ile Müşterek, 2009). 10. Seyâhatnâme, Şehir Târîhi ve Coğrafya Kitaplarına Göre Maraş (Serdar Yakar'la Müşterek, 2009). 11. Maraş'ta Saçaklızâdeler ve Eski Maraş Âlimleri (Osman Sandaloğlu'ndan 2009). 12. Büyük Hiciv Şâiri Âşık Mısdılı (Mustafa Hartlap'ın) Hayatı ve Şiirleri (2009). 13. Maraş Meşhurları (Serdar Yakar'la Müşterek, 2009). 14. Muhtelif Cönklerden Maraş Halk Şairlerine Âit Şiirler (Serdar Yakar'la Müşterek, 2009). 15. Eski Maraş'ta Örf'ler, Âdet'ler ve İctimâi Hayat (Hacı Ali Özturan ile Müşterek 2010). 16. Mizânüşşeriat ve Bürhânütterikat (Muhammed Hilmi Efendi'den 2010). 17. Eshab-ı Kehf Vukûu Şuyûu (2010). 18. Eski Maraş'ta Alim Çıkarılmış Aileler (Serdar Yakar'la Müşterek, 2011). 19. Elbistan ve Maraş'ta Dulkadir Oğulları Hükûmeti (Arifi Paşa'dan Serdar Yakar'la Müşterek, 2011). 20. Maraş-Fransız Harbi (Belgeler-Hatıralar Serdar Yakar'la Müşterek, 2012). 21. Eski Maraş'ta Aile Ev Ekonomisi ve Zahra (Hacı Ali Özturan ile Müşterek 2012).

Gülcan TANIDIR ALICI

1975 yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladıktan sonra 1993 yılında kazandığı KSÜ Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden 1997 yılında mezun oldu. İki yıl Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yaptı. 1999'da KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalında yüksek lisans öğrenimine başladı. 2000 yılı itibarıyla aynı enstitüde araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2002 yılında Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalına Araştırma Görevlisi olarak atandı. “*Dîvân-ı Vuslatî*” adlı teziyle yüksek lisans öğrenimini tamamladı. Hâlen aynı bölümde Araştırma Görevlisi olarak çalışmakta olan Gülcan Tanidir Alıcı'nın, “*Mevlid Mar'aşî Kurrâ-zâde Nâdirî (Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Eserleri (2009))*”, “*Luftiyye-i Vehbî Çeviri Yazı Günümüz Türkçesi Tıpkıbasım (2011) ve Halîlî-i Mar'aşî, Ravzatü'l-İmân, Tenkitli Metin-Sözlük-Tıpkıbasım (müşterek 2012)*” adlı yayınlanmış üç kitabı bulunmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir.

Elektronik posta: gtanidir@mynet.com, tlf: 0 544 6994696/0 344 2191318.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	7
ÖN SÖZ.....	15
ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ.....	19
I. METNİN ÇEVİRİ YAZISI.....	21
II. SÖZLÜK.....	41
KAYNAKLAR.....	53
III. TIPKIBASIM.....	59

TAKDİM

Mevlit kelimesi Arapça asıllıdır. Araplar kelimeyi muhtelif anlamlarda kullanır. İstilah olarak, kelime anlamı içinde. Ama Türkler Mevlit kelimesini neredeyse tamamen istilah olarak kullanır. “Mevlit gecesi” der. Hz. Peygamberin doğumunu ifade eder. O geceyi mübarek kabul eder. Kutlar. Törenler yapar. Değerlendirir. Hz. Peygamber doğal çok olmuştur. Yaşamış ölmüştür. Yeni doğmuş gibi sevinç yaşar. Ferahlar. Sevinç içine girer. Câmilere koşar. Törenlere katılır.

Yine Türk milleti Mevlit deyince Hz. Peygamber için yazılmış bir şiir kitabını anlar. Bu kitapta önce Allah övülür. Sonra Yaradan bir nur ortaya koyar. O nur Hz. Peygamberin nurudur. O nurdan o yaratılır. O nurdan bir nur Hz. Âdem’in alnında tecelli eder. Peygamberden peygambere intikal eder. En son Hz. Peygambere geçer. O bir alâmettir. O ölür, o nur kaybolur.

Hz. Peygamber doğar. O doğuşun bütün hikâyesi verilir. Merhabalarla selamlaması yapılır. Sıfatları içinde övülür. Gün gelir Peygamber olur. Mucizeler gösterir. Bunlar onun nübüvvetinin teyitleridir. Büyük hâdiselerdir.

Bunlardan biri de Mirac’dır. Yaradan onu yanına alır. Yedi kat semayı gezdirir. Ötesini buldurur. Cenneti cehennemi gösterir. Kendine en yakın yeri buldurur. Konuşur. Beş vakit namaz gibi bir hediye ile geri gönderir. Bu iş kısa bir zamanda olur. Buradaki mükâlemeler bir harikadır. İki âşıkın aşkları, istekleri, dertleridir. Varlığa içtimaiyata bakış açılarıdır.

Mirac biter. Konu biter. Sona gelinir. Sonra tazarrular dualar yapılır. Yaradan büyüktür. Tövbeleri kabul edicidir. Günahlar ortaya konulur. Affi istenir. Sonun hayırla bitmesi arzulanır.

Mevlit Süleyman Çelebi'nin ise sona bir de dua taksimi konur. Mevlit de Kuran okunmuştur. Peygamber övülmüştür. İsmi anılmıştır. Esnasında salavat getirilmiştir. Zikredilmiştir. Böyle böyle savap birikmiştir. Hz. Peygambere ilk hisse verilir. Artanı da kısım kısım dağıtılır. En son kalan hassaten ölene bırakılmıştır. O da ona verilir. Mevlit biter.

Yani Mevlit ıstılah olarak bir de bu olaydır. Bir kitabın okunmasıdır. Bir içtimala bir törenle icra edilmesidir. Esnasında ikramlardır. Kaynaşma, görüşmedir. Ölümlere kazanç teminidir. Taksimidir. Bir peygamber hayatının anlatımıdır. Bunun namelerle yapılmasıdır. Peygamber sevgisinin gönüllere işlenmesidir.

İslam dininde evvela iki esas vardır. Bu da kelime-i şehadette ifadelendirilmiştir. Bunun biri Allah'tan başka ilah olmadığıdır. Diğeri ise Hz. Muhammed'in Allah'ın kulu ve Resulü olduğudur.

Allah'a inanılır. Tapılır. İbadet edilir. Fakat Allah zamandan, mekândan münezzehtir. Eşi benzeri yoktur. İdrak, müşahede sınırlarının dışındadır. Dolayısıyla ona tapmak puta tapmak gibi değildir.

Allah, iyidir güzeldir. İyi, güzel isimleri vardır. Sıfat sahibidir. Kul ona güzel sıfatları olan yeterli varlık olarak inanır. Sıfatlarıyla sıfatlanmayı, dirilmeyi, sıfatlarını işe, amele dönüştürmeyi taat ibadet olarak kabul eder.

Kul Allah'tan korkar. Günahtan uzak durur. Bu şartlar onu fısktan uzaklaştırır. Kendini buldurur. O artık Allah'tan hem korkar, hem Allah'ı sever. Hatta korkusu zamanla rızasını, dostluğunu yitirmeye tehavül eder.

Ancak Allah inancını hayata taşımak bir örnek ister. O örnek yoksa insan Allah'ın sıfatlarıyla muttasıl olmayı beceremez. Taatı, itaatı, inkıyadı şekillendiremez. Şaşırır kalır. İnkıyadı, duyguyu geçemez. Onu da yaşadığı hayat boğar. Yine zararı kârını götürür. Ortada kalır.

Allah inancının hayata nasıl sokulacağını, nasıl yaşanacağını Peygamber gösterir. Onu Allah, duyguda, fizik yapıda dengeli yaratır. Eğitimi kendi verir. O Allah'ın sıfatlarıyla tam muttasıf biridir. O

insana, tabiata, Allah'ın baktığı gibi bakar. Hayatı, insanoğlu ideal nasıl yaşaması lâzım geliyorsa öyle yaşar. Olabilecek şekilde yaşar.

Bu bakımdan o ve onu gören sahabenin hayatı çok önemlidir. O ve onun sünneti vazgeçilmezdir.

Kul, Müslüman ona bakar. İnancı onun yaşadığı gibi yaşayarak Allah'a yönelir. Onun sünnetine temessükle Allah'ın yolunu bulur. Onun gibi yaşayarak mükemmelleşir. İnsan-ı kâmil olur.

Allah'ın kitabı vardır. O kitap peygamberin ahlakıdır. O kitap peygamberin şahsında temessül etmiştir. Vücut bulmuştur. İnanç, düşünce, amel, tasavvur olmuştur. Cemiyetleşirken içtimaiyat medeniyet olmuştur.

Kuran, konuşma kabiliyetini insana veren Allah'ın insan kelamını bir de kendi dizmesi, sese, söze dönüştürmesidir. Kul kelamıyla farkı; sunî çiçekle tabii çiçek farkı gibidir. Kul Allah'ın kitabına temessükle inancı fikre taşır. Mücerredleştirir. Kulun Allah'a tapması bu kitabın peşi sıra gitmesi şeklindedir. Onun arkası sıra gidecek, içindekini rehber edecektir. Bağlılık anlam kazanacaktır.

Kuran'ın peşi sıra giden insan, önce bilmediğini bilenden belleyecek, belledikçe müstakil hareket edecektir. Hem taklit hem tahkik ehli olacaktır. Sade taklit ehli kalmayacak, kalıp da fikir tembeli olmayacaktır. El bilsin ben taklit edeyim deyip yerinde saymayacaktır. Dini tam bilen kendini taklit edecektir. İmkân varken fikir tembelliği edenler, ahrette aklını kullanmadığı sade taklit ettiği için hesaba çekilecektir.

Hz. Muhammed (S.A.V.) bir insandır. Ona perestlik yoktur. Sade kul ve Resul olduğuna inanıp sünnetine temessük vardır. Temessük ise fikre tebeiiyettir. Şahsın kendine değil fikrine bağlılıktır. Fikri şahıstan alıp öne çıkarmaktır. Şahsı vesile, taşıyıcıyı, tebliğ edici görmektir. Bir de şahsı fikrin fiilen temsilcisi görmektir. Tatbikat onun üstündendir.

Dava önce Allah davasıysa, peygamber davanın bayraktarı bizler ordusuysak önce Allah'ı beraberinde ayırmaksızın peygamberi sevmek bize görevdir. Bu birçok fayda sağlar.

Allah ismi anılır, zikredilirken kişi kendini Allah'a daha çok bağlar. Bağlılık getirir. İçli dışlı birliktelik sağlar.

Zikir karşılık bulur. Zikreden karşılık görür. Açıldığını hisseder. Muhabbet hâsıl olur. Kişi Cehennemî, azabı olduğu için Allah'tan korksa, günah işlemese, kârdır. İmanı da vardır. Cennet'e gidecektir.

Ama bunu bilmekle beraber Allah'ı sevme noktasına gelse dünya ahret daha kârlıdır. Allah'a aşkla bağlılık daha iyidir. Korkuda sevda yoktur. Sevdanın korkusu ise farklıdır.

Bu bakımdan Allah zikredilir. Tespih edilir. Bu kelime-i tevhitle de olur. Başka şekilde olur. Düz yazıyla olur. Şiirle olur. Mühim olan bu inancın, bu fikrin yaşaması, yaşatılmasıdır. Bu anma Hz. Peygamber zamanında diyelim edebi türle yapılıyorsa üç şekil, beş şekil olur. Toplumda gelişme olur. Çevre büyür. İçtimâiyet kemale yürür. On şekil, yirmi şekil olur. Bunlar sonradan çıktı denilmez. Bunlara yenileri eklendi denilir. Ama bunun biri ayet hadisle sabit yol olur. Biri örfle sabit yol olur. Her ikisi de kâr getirir. Sevağ getirir.

Mahza ibadetle oynanmayan hareketlere Müslümanlar çok karışmamalıdır. Doğrudan (mahza) ibadetin içine alınmayan usullere hocalar çok hüküm koymamalıdır. İbadet ayırdır, kulu taata, ibadete hazırlayan şey ayırdır.

Müslüman naat yazar. Diyelim bu Hz. Peygamber zamanında kaside şeklindedir. Türü mesnevidir. Ama zaman uzar. Edebiyat gelişir. Müslümanlar kasidenin dışında da başka edebi şekiller içinde onu öven şiirler yazarlar. Yanlış olmağınca bunları konuşmak doğru değildir. Konuşmak abesle işigaldır.

Dava önce Allah'a verilir. Bunu evvel veren Hz. Peygamberdir. Davada kendini haber ulaştırıcı görmüştür. Fakat davada onun peygamberliğine inanmak hafife alınacak bir şey değildir. Allah'ını seven peygamberine tabi olup peygamberini de sevmelidir. Peygamberini övmelidir. Peygamberini putlaştırmamalı tevhidi bozacak sıfatı ona vermemeli ve fakat buradan öte usulü dairesinde onu övebildiği kadar övmelidir.

Peygamberine itaat eden onu mutlaka sevmelidir. Hem de anasından, babasından, nefsinden fazla sevmelidir. İçtimaiyat itaatla olur. İtaat sevgiyle güçlenir. Yıkılmaz olur. Bu unutulmamalıdır.

Peygamber sevilmelidir. Sevdirmelidir. İmanın tekemmülü, tekâmülü bununladır.

Sonra Müslümanların peygamberi sevmeye lâyıktır. O âlemlerin hatırına yaratıldığı varlıktır. Son peygamberdir. En büyük peygamberdir. Mübeşşirdir. Nezirdir.

Kim Allah ve Resulüne itaat etse ahrette kendini siddiklerle, şehitlerle, salihlerle, nebilerle bulur. Kim Hz. Peygamberi, sünnetini severse kendini cennette görür.

O halde Hz. Peygamber salavatlarla anıldığı gibi başka yollarla da anılmalıdır. Anılmanın, bağlılığın, inkıyadın, tebeiyyetin, teslimin tek yolu salavat değildir. Belki salavat ayet hadisle sabittir. Ama örfü, âdeti içinde Hz. Peygamberin şiirle de övülerek anıldığı da sabittir. Devrinde **Ka'b bin Zuheyr** onu şiirle (kaside) anmıştır. Bu şiir, "**Banet Süâd**" başlangıç anılmaktadır. Şiiri okuyan Ka'b'a Hz. Peygamber бүrdesini hediye etmiştir.

Hz. Peygamberi zamanında şiirle anmak sahabe için bir haksı ve bunu Hz. Peygamber tasvip etmişse bizim için de bir haktır. Ve bunun mana âleminde tasvip göreceği muhakkaktır. "Banet Süâd" kul işiyken havassı varsa bizimkinin de olacaktır. O bir kapı açıyorsa bizimki de açacaktır. Allah bu özelliği ona vermişse bizimkine de verecektir.

Bu Hz. Peygamber zamanında doğmuş edebi bir örfür. Edebî bir türdür. Türler zamanla gelişecektir. Gelişmeye, çeşitlenmeye karşı çıkmak doğru değildir. Bu bir ibadet değildir. Çoğalmasa, çeşitlenmesi dine zarar vermeyecektir. Dinin aslın bozmayacaktır.

Hz. Peygamberle beraber başlayan asırlar, çağlar içtimâiyat çağlarıdır. Toplumların birbirini tanıyacağı, tabiatı içli dışlı fethedeceği çağlardır. Derinlik kazanacağı çağlardır. Böyle olunca da iyiye, güzele ulaşmak neyle daha uygunsa o kabul edilecektir. Tabiata hâkimiyet artacak, kaşık çatal çıkacaktır. Yemek çatal kaşıkla yenecek, imkânsızlık sebebiyle icra edilen elle yeme âdeti bırakılacaktır.

Hz. Peygamberi övmek, topluma mal etmek, dün edebî az bir türle yapıyorsa bugün onunla iktifa edilmeyecek nelerle usulüne

uygun yapılabiliriyorsa onlarla yapılacaktır. Bu tabiattır. Fıtrattır. Büyümeye uygun harekettir.

Tek tük çatlak sesler çıkmış olmakla beraber bu böyle de olmuştur. Müslümanlar hicretten altı yüz sene geçtikten sonra bir edebî tür olarak bir de mevlidi ortaya çıkarmışlardır. Ortaya çıkardıkları mevlidi geliştirmişlerdir. Mevlidi, mevlit gecesinde okurken ikramı da âdet edinmişlerdir. Sevinç tezahürleri icat etmişlerdir.

Musul da başlayan âdet başka Müslüman milletlere geçmiştir. Geçerken de yeni şekiller kazanmıştır. Uygulamalara sahne olmuştur. Ama en fazla Türk milleti içinde rağbet bulmuştur. Yaygınlık kazanmıştır. Sahiplenilmiştir. Hayatın içinde çok farklı alanlarda icra edilmiştir.

Bu kadar kelimadan sonra gelelim Maraş'ta mevlit hikâyesine.

Ben mevlit okurum. Okumasın severim. Kulaktan öğrendiğimi düşünürüm. Küçükken mevlit okumak için her çağrıldığım yere gittim. Okudum. Yaşımı aldıktan sonra ise sade yakınlarımın mevlidini okudum. Okurken de keyf aldım.

Okuması bir yana dinlemesini de severim. Hele duyarak, hissederek, güzel sesini de katarak okuyan olursa dinlerken bayılırım.

Ben Maraş'ta Süleyman Çelebi'nin Mevlid'inin dışında mevlit okunduğunu bizzat duyup dinlemedim. Ama eskilerden **Nâdir Baba'nın Mevlid'inin** az da olsa kadınlar arasında okunduğunu duydum.

Nadir Baba üç Mevlid yazar. Bunlar biz de vardı. Bir nüsha da Tekerekzâdelerden Yusuf Özbaş'a geçme vardı. Buradan fotokopi alınma Lütfi Alıcı Bey'de de vardı. Bu nüshaları esas alınarak Gülcan Tanıdır Alıcı Hanımefendi çalıştı. Biz de yayınladık. Sonra bu mevlitlerden birinin bir asıl nüshasını daha buldum. Bu yayından memleketim namına şeref duydum.

Hafız Veliddin Efendi (1875-1950), Hacı Bekir Efendi oğlu (1830-1906) Maraş'ta doğmuş. Hafız. Arapça, Farsça bellemiş. İslâmî ilimler okumuş. Maraşlıların takdir ettiği biri olmuş. İmamlık müftülük yapmış. 1950 yılında da vefat etmiş. Şairliğini babamdan öğrenmiştim. Babam çok överdi. İlk şiiri elime terzi Mehmet Kanadıkırık'ın

cönkünden geçti. Onu Hakan Özalp vasıtasıyla yayınladım. Onun mevlidinin olduğunu rahmetli olmadan uzaktan hısımlı olan Kenan Kaynak'tan öğrenmişim. Bu işe başlayınca onun peşine de düştüm. Nihayet onun terekesinden fotokopisini de olsa bir nüsha buldum. Ama en az dört sene uğraştım. Bulmamla beraber de yayınının derdine düştüm.

Neden dersenez, memleketimde yazılan ve çıkan bir mevlidi yayınlamayı şeref kabul ettim. Onu insanlar görsün, tanısın istedim. Onun vesilesiyle Peygamberlerini sevsinler diye hesap ettim. Literatüre bir Mevlit daha girsin arzu ettim. Bilinen Mevlit sayısı az. Bir daha artsın, memleketim de şereflensin dedim.

Veliddîn Efendi'nin nüfustaki adı Hacı Veli'dir. Cumhuriyet öncesi yazdığı bu mevlitteki mahlası ise **“Hâfız”** veya **“Hâfız Nefî”**dir. Nüfustaki adı, ne olursa olsun toplum tarafından ihtilafsız bilinen adı **Veliddîn Efendi**'dir. Onun için de mevlidine konulan adı Veliddîn Efendi'dir.

Veliddîn Efendi'nin daha başka şiirlerinin olduğu da muhakkaktır. Temennimiz bir gün onların da elimize geçmesidir. Geçtiğinde ise değerlendirmek boynumuza borçtur.

Bugün için aslından fotokopi de olsa mevlidi geciktirmeden basmak bize bir vazifedir. Zira mevlit okumak, dindar Anadolu insanının icmâen hoş gördüğü bir âdettir. Dindarlık göstergesidir.

Allah'ın işi elimize geçen mevlidin kendisi baştan aşığı okunur çıktı. Ancak o günkü Maraş'ta anonim olan, bizim de bildiğimiz ara nağmeler farklı kalemdi. Fotokopide yer yer çıkmamıştı. Biz onun için ara nağmelerin bir kısmını üstünden kalem geçirerek tashih ettik. Birini ise kendimiz yazdık.

Mevlidin ortaya çıkmasında bizim emeğimiz kadar Gülcan Tanıdır ALICI Hanımefendi'nin de emeği geçti. İşin bir kısmını o yükledi. Biz de adını adımızla beraber yazdık.

O bir zarafet insanı Hanımefendi. Ona memleket namına teşekkür ediyoruz.

Furkan BAYAZIT Bey, Müjdat Abi'min oğlu. Benim can ciğer dostumun ciğerpareisi. Soyadından da anlaşılacağı gibi Bayazıtlı ailesinden. Yavuz'un Maraş'a getirip de Maraşlıların Beylik verdiği aileden. Beylikleri, elan devam eden aileden.

Furkan Bey'in annesi ise Dulkadirliden. Fatih Dulkadiroęlu Bey dayısı. Dulkadirli ise Maraş'a gelmeden Bey aile. Maraşlıların bugün dahi beylikten düşürmediği aile.

Buna göre Furkan Bey, halis muhlis Bey, Bey aile. Aynı zamanda modern zamanların muvaffak genç iş adamı. Allah esirgesin genç yaşta iş kolu kurdu. İş kolu ortaya çıkardı. Geçmiş; ruhu, ruh dinamiği. Ahlakı; modern zaman. Aynen babası gibi halk insanı.

Biz onun babasını büyük kardeşimiz gibi kendisini de evladımız gibi severiz. Her taraflı ailesi bizden olan Furkan Bayazıt Bey'e iş hayatında muvaffakiyyetler dileriz. Allah memleketimizde onun gibilerin sayısını artırsın isteriz.

Biz bu mevlidi onun adına çıkarıyoruz. Böyle bir kitabı çıkarmanın şerefine, savabına onu da katıyoruz. Asaletli adama asaletli iş yakışır diyoruz. Himmetleri için teşekkür ediyoruz.

Saę kolumuz Serdar YAKAR Bey'e, en büyük yardımcımız Lütfi ALICI Bey'e teşekkürlerimizi sunuyoruz. Elleri sağlık diyoruz.

En büyük yardımcımız Allah. Yeni kitaplar çıkarmak üzere yola devam ediyoruz.

Yaşar ALPARSLAN

ÖN SÖZ

Klâsik Türk edebiyatı alanında verilen eserlerde Hz. Peygamber'e çok özel bir yer ayrıldığı bilinen bir gerçektir. Hz. Peygamber'e duyulan engin muhabbetin eseri olarak; mevlit, na't, bi'set-nâme, hicret-nâme, mirâciye, hilye, sîretü'n-Nebî, esmâ-yı Nebî, mu'cizât-ı Nebî, gazavât-ı Nebî, vefâtü'n-Nebî, kırk hadis, yüz hadis, bin hadis, kisas-ı enbiyâ gibi edebî türler vasıtasıyla âdeta bir peygamber edebiyatı meydana getirilmiştir. Bu edebiyat içinde bazı türlerin daha fazla öne çıktığını görüyoruz. Bunlardan biri de hiç şüphesiz mevlittir.

Mevlit, kelime olarak, daha çok Araplarda; “bir kimsenin doğumu, doğum yeri ve özellikle Peygamber'in doğduğu ev, Peygamber'in doğumu, Peygamber'in doğumunun anlatıldığı eser ve bayram ziyâfeti” anlamlarına gelmektedir. Edebî bir tür olarak, Hz. Peygamber'e duyulan sevgi, saygı, bağlılık ve şefaât isteme amacıyla O'nun hayatı ve mucizelerini, ahlaki özelliklerini, isim ve sıfatlarını anlatan eserlere verilen addır. Daha sonra bu eserlerin okunduğu dinî törenler de bu adla anılmıştır.

Türk edebiyatında kaleme alınan ilk ve en tanınmış mevlit, XV. asır şairlerinden Süleyman Çelebi (1351-1422)'ye aittir. Süleyman Çelebi, Mevlit/Vesîletü'n-Necât (812/1409-10) adlı eseriyle aynı zamanda Türk edebiyatında mevlit çığırını başlatan şairdir. Süleyman Çelebi, Vesîletü'n-Necât'ı Hz. Peygamber'in diğer peygamberlerden üstün olduğunu ispat üzere yazmıştır. Eser, sade bir dil ve samimi bir üslupla yazılmış baştan sona sehl-i mümtenî vasfına sahiptir. Bu sebeple yazıldığı günden bugüne kadar aynı kıymet ve rağbeti muhafaza etmiştir. “Münâcat, vilâdet, risâlet, mi'raç, rihlet ve dua” olmak üzere altı bölümden müteşekkil olan Mevlit, şekil ve

muhteva itibarıyla daha sonraki mevlitlere modellik etmiştir. XV. asırdan gönümüze kadar birbiriyle benzeşen veya farklı motifler ihtiva eden yüzlerce Türkçe mevlit yazıldığı bilinmektedir.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla söz konusu Türkçe mevlit metinlerinden dördü Maraşlı şairlere aittir. Bunlardan da üçü Maraşlı Kurrâ-zâde Hasan Nâdir Efendi'ye aittir. Yazdığı üç mevlit ile Maraşlı Kurrâ-zâde Hasan Nadir Efendi bu vadide dikkat çeken şairlerdendir. Tarafımızdan yayınlanan Hasan Nadir Efendi'nin mevlitleri¹ zamanında Kahramanmaraş'ta çok rağbet görmüş, düzenlenen mevlit törenlerinde okunmuştur.

Maraş'ta yazılan ve bu çalışmanın asıl konusunu teşkil eden diğer bir mevlit de **Hafız Veliddîn Efendi** (1875-1950)'ye aittir. Aslen Elbistandan gelmiş bir aileden olan Veliddîn Efendi, Hacı Bekir Efendi'(1830-1906)'nin oğludur. Maraş'ta doğmuştur. Veliddîn Efendinin nüfustaki adı **Hacı Veli**'dir. Ailesi sonradan "Ülger" soyadını almıştır. İslami ilimler tahsil eden Veliddîn Efendi, aynı zamanda hafızdır. Bu sebeple olsa gerek mevlidinde **Hâfız** mahlasını kullanmıştır. Şairin bazen de "**Hâfız Veliddîn Nefî**" adını mahlas olarak kullandığı görülmektedir. Veliddîn Efendi'nin Arapça ve Farsçaya vâkıf olduğu eserlerinden anlaşılmaktadır. İmamlık ve müftülük yapan şairin bugün itibarıyla elimizde iki eseri bulunmaktadır. Bunlardan birincisi Maraş'ta Terzi Mehmet Kanadıkırık'ın cönkünde bulunan "**Esmâ-i Hüsnâ Me'âl-i Şerîfleri**" adlı eseridir.² Söz konusu eser araştırmacı yazar Ömer Hakan Özalp tarafından neşredilmiştir.³ İkinci eser ise bahse konu olan mevlittir.

¹ Mar'âşî Kurrâ-zâde Nâdirî, **Mevlid (Hayatı Edebi Şahsiyeti ve Eserleri)**, (hzl.: Gülcan Tanıdır Alıcı), Ukde Yay., Kahramanmaraş 2009.

² Terzi Mehmet Kanadıkırık'ın cönkünün aslı Yaşar Alparslan Kütüphanesi'ndedir.

³ Hacı Nuhzâde Ahmed Efendi, "*Elbistanlı-zâde Veliddîn Efendi'nin Esmâ-i Hüsnâ Me'âl-i Şerîfleri*" **Îrâdu'l- Makâle Bi-Tarîki'l- Ecvibe Alâ- Mizâni's-Şerî'a ve Bürhâni'l-Hakîka**, (hzl.: Ömer Hakan Özalp), Ukde Yay., Kahramanmaraş 2011, s. 205-230.

Elbistanlı-zâde Veliddîn Efendi'nin Mevlidi, Yaşar Alparslan Hocam'ın dört sene süren araştırması sonucunda elde edilmiştir. Şu an elimizde mevlidin aslından bir fotokopi nüshası bulunmaktadır.

Veliddîn Efendi'nin mevlidinin asıl adı **“Zübdetü'l- Âsâr Fî Mevlidi'n-Nebiyi'l-Muhtâr”**dır. Mesnevi nazım şekliyle yazılan Mevlit, oldukça küçük bir eserdir. Eser, sonunda yer alan,

“Hamdüli'llah mevlid-i hayrû'l-enâm
Oldı **bin üç yüz on altıda** tamâm”

beytinde ifade edildiği gibi H 1316 - M 1898 tarihinde yazılmıştır. Eserde bulunan ikinci (Temmet H 1319 - M 1901) tarihin istinsah tarihi olduğunu söylemek mümkündür. Eserin başında bir dörtlük bulunmaktadır. Ardından besmele ile konunun işlendiği bölüm başlamaktadır. Asıl konunun işlendiği bölüm, toplam 142 beyitten müteşekkildir. Eserin başındaki dörtlük ve konunun işlendiği bölüm Fâ'ilâtün/Fâ'ilâtün/Fâ'ilün vezniyle yazılmıştır. Eserde Hz. Peygamberin dünyaya teşrifleri/doğumu dörtlü bentler hâlinde yazılmıştır. Bu bentlerle yazılan “merhaba” kısmı yedi bent olup Müstef'ilün/Müstef'ilün vezniyle yazılmıştır.

Veliddîn Efendi'nin mevlidi, bilinen klasik tertipte olmamakla birlikte genel olarak mevlit türünde yer verilen konulara -münacat, vilâdet, risâlet, miraç/mu'cizât, rihlet ve dua- birkaç beyitle değinilmiştir. Aralarda tekbir, tevhit ve salavat getirilecek yerler belirtilmiştir. Mevlidin bu tertibi de eserin okunmak üzere yazıldığını göstermektedir.

Veliddîn Efendi'nin Hz. Peygamber'e duyduğu muhabbetin eseri olarak yazdığı mevlidinin bugüne kadar ilmî neşri yapılmamıştır. Bu çalışma, Yaşar Alparslan Hocam'ın senelerce süren araştırması sonucunda elde ettiği fotokopi nüsha üzerinden yapılmıştır. Çalışma, mevlidin çeviri yazısı, sözlük ve eski harfli metnini ihtiva etmektedir.

Eser günümüze yakın bir zamanda ve oldukça sade bir dil ile yazılmıştır. Bu sebeple inceleme yapılmamış ve günümüz Türkçesine aktarılmamıştır. Eserin ilmi usullere uygun olarak çeviri yazısı yapılmıştır. Yararlı olur kanaatiyle sözlüğü de yapılan mevlidin eski harfli metni kitaba tamamen ilave edilmiştir. Böylelikle eser kaybolmaktan kurtarılmış, milletimizin hizmetine sunulmuş olmaktadır.

Bir memleket sevdalısı ve kitap âşığı olan Sayın Yaşar ALPARSLAN Hocam, yaptığı kitap neşriyatları vasıtasıyla Kahramanmaraş'ın bir kültür şehri olmasına büyük katkılar sağlamaktadır. Beraber hazırlamaktan büyük şeref duyduğum bu çalışmanın da basımını üstlenmiş olmasından dolayı kendilerine çok teşekkür ederim.

Bu çalışma hizmet amaçlı yapılmış ve aynı düşünceyle basılmıştır. Bu sebeple eksik ve noksanlarımızın hoşgörü ile karşılanacağını ummaktayız. Bununla birlikte yapılacak iyi niyetli tenkitlerden memnuniyetle istifade edilecektir.

Çalışmam süresince her türlü yardımda bulunan kıymetli eşim Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI ile eserin dizim ve basım sürecini sabır ve nezaketle üstlenen Serdar YAKAR Bey'e teşekkürlerimi sunarım.

13.06.2012
Gülcan TANIDIR ALICI
Kahramanmaraş

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a,e, i, u, ü	ض	d, ž
ء	'	ط	ţ
ب	b	ظ	z
پ	p	ع	'
ت	t	غ	ğ
ث	ṯ	ف	f
ج	c	ق	k
چ	ç	ك	k,g
ح	ḥ	ك	ñ
خ	ḫ	ل	l
د	d	م	m
ذ	z	ن	n
ر	r	و	v (o, ö, u, ü, ū)
ز	z	ه	h (a, e)
ژ	j	ی	y (ı, i, ĩ)
س	s		
ش	ş		

Tenkitle Metinde Uyulan Kurallar:

- 1) İlmî eserlerde uyulagelen çeviri yazı sistemi kullanılmıştır.
- 2) Farsçadaki vâv-ı ma'dûle, “ ” (hâce) şeklinde gösterilmiştir.
- 3) Arapça ve Farsçadaki ön ekler ayrı, son ekler birleşik yazılmıştır.
- 4) Arapça ve Farsça birleşik kelimeler arasına bir çizgi (-) konulmuştur.
- 5) Mısra başları ve özel isimler büyük harfle yazılmıştır.

METNİN ÇEVİRİ YAZISI

ZÜBDETÜ'L-ÂŞÂR FÎ MEVLİDİ'N-NEBİYYİ'L-MUHTÂR

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Ey cenâb-ı Hâkdan istimdâd iden
Mevlud-i pâk-i Resûlu'llaha gel
Zîkr ile dil milkini âbâd iden
Mevlü⁴d-i pâk-i Hâbîbu'llaha gel

Bismi'llahi'r-rahmâni'r-raḥîm

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

- 1 Allah adı ile itdim ibtidâ
Ḥamdı şükr ileḳilup medḥ ü şenâ
- 2 Kim aña ism-i Hudâyı evvelâ
Ne murâdı var ise vire Hudâ
- 3 Cân u dilden idelüm Allahı yâd
Tâ kıla her işde Allah bizi şâd
- 4 Geldi aḥbâr-ı Hâbîb-i Müste°ân
Ḥilḳati nûrını hoş eyler beyân
- 5 Şöyle ḥâşş nûrdan yaratdı ol Ğanî
Bir aḳ incüden ḥicâb içre anı

⁴s. 1

6 Kaldı yitmiş biñ yıl anda çün o nûr
Tâ idince Hâret-i Âdem zuhûr

7 Mâye-i  alem bu nûr-ı Muşafâ
Dâ'imâ tesbîh iderdi bâ-şafâ

8 İşbu nûrdan halk olundı kâ'inât⁵
Enbiyâü mü'min'in ü mü'minât

9 Çünki oldur bâ'is-i halk-ı enâm
Biz diyelüm e's-şalatü ve's-selâm

10 Ba de-zâ ey zümre-i ihvân-ı dîn
Bir vaşiyet eylerem size hem'in

11 Kim beni bir hayr ile yâd eyleye
Her işinde Hağ anı şâd eyleye

12 Şoñ nefesde zikrimiz Allah ola
Din ile İmânımız hem-râh ola

13 Bulmağa meclisimiz hûb râyiha
Olına bir kez tilâvet Fâtiha

**Mefhar-i Mevcûdât Şefiu'l-  usât Hâret-i
Fahr-i  alem Muhammed Muşafârâşalavât**

14 Ol Cenâb-ı hâlîk-ı her dü-cihân
Bu şıfatla kıldı esrârın  ayân

⁵s. 2

- 15 Hikmetiyle Âdemi var eyledi
Soñra Havvâyı aña yâr eyledi
- 16 Âdeme ta^czîm emir itdi Hudâ
Hep melâ[’]ik secde itdiler aña
- 17 Kibir ile söyledi şeytân-ı la^cin
Secde ancak baña idi bilmedin
- 18 Sürdi dergâhından anı Hudâ
Raḥmet-i Haḫdan hemân oldu cüdâ
- 19 Haḫ Te^câlâ itdi ol nûra hiṭâb
Didi medḥiñ söyledi yüz dört kitâb
- 20 Hem buyurdı Âdemi kıl tâbidâr
Der-^caḫab alnında eyledi qarâr
- 21 Kıldı çün Havvâyı Âdem izdivâc⁶
Oldı nûr Havvânıñ alnında sirâc
- 22 Ba^cde-zâ Havvâdan itdi infişâl
Vech-i pâki Şîte kıldı intikâl
- 23 Geçdi bir çok burcları ol mâhitâb
Devr ider gibi semâda âfitâb
- 24 Hep kurûn-i ṭâhirin-i ṭâhirât
Cümlesinde gösterirdi beyyinât

⁶s. 3

- 25 Vech-i ʿAbdu’llahı nûr itdi sutûʿ
Maşrıķın ikmâl ile kıldı ʿtulûʿ
- 26 Āl-i Resûliñ rûhına her şubḥ u şâm
Söyleyelüm e’ş-şalatü ve’s-selâm
- 27 Āmine Ḥâtundur ol ḥayrû’n-nisâʾ
Maṭlaʿ-ı ḥurşîdi mihr ü meh-liķâʾ
- 28 Emr-i Ḥaķla virdi ḥüsni ibtihâc
Anı ʿAbdu’llah idindi izdivâc
- 29 Āmine raḥmine düşdi çün o nûr
Vech-i pâkinde o dem itdi zuhûr
- 30 Gün-be-gün ḥûb-rû olur olmaz beri
Çün anıñ raḥmindedir dīn rehberi
- 31 Altı aylıķ ḥamliken ḥayrû’l-beşer
Kıldı ʿAbdu’llah bu dünyâdan sefer
- 32 On ikinci şeb Rebîʿü’l-evveliñ
İrdi vaķtı kim vücûda gelmeniñ
- 33 Āmine iderki ol ʿiffet-meʾâb
Geldi çok ḥûrî baña çün âfitâb
- 34 Geldi Ḥavvâ ile Meryem Āsiye
Eylediler baña hep hoş tehniye
- 35 Didiler ey mâder-i nûri’l-hüdâ
Oğluyıñ meddâḥı olmuşdır Ḥudâ

- 36 Bu seniñ ħamliñ Nebiyy-i muħterem⁷
Ola faħrũ'l-enbiyâ³-i ve'l-ümem
- 37 Görmedi mişlin anıñ rûy-ı zemĩn
Ĥâdim ola aña Cibrĩlü emĩn
- 38 Āmine Ĥâtun ider vaħtim tamâm
°Ālemi teşrif ide ĥayrũ'l-enâm
- 39 Ĥamlimi va°ımda zaħmet görmedim
Bir ĥarâret geldi ancaħ şuşadım
- 40 Bir mücevher kâse ile selsebĩl
Şundı ĥürĩler ben oldum pek cemĩl
- 41 İçdim anı cümle nûr oldı tenim
Pür-şafâ oldı ĥü cennet meskenim
- 42 Nâ-gehân bir mürġ-ı ĥudsi ol zamân
Zahrımı meşĥ itdi oldum şâdumân
- 43 Geldi rûy-ı arıa ol ĥayrũ'l-enâm
Tır ayaġa vâcib oldı ihtirâm
- Şalâtu'llah selâmu'llah °ale'l-hâdı Resûli'llah**
- Şalâtu'llah selâmu'llah °ale'l-hâdı Ĥabĩbi'llah**
- Şalâtu'llah selâmu'llah °ale'l-hâdı yâ Nûra°arşı'llah**
- 44 İster iseñ nâr-ı duzaħdan necât
Ver Muħammed Muştafâya şalavât

⁷s.4

Müstefilün/Müstefilün

I

Toğdı Hâbîb-i Kibriyâ
Ehlen ve sehlen merhabâ
Bâ'îş-i halk-ı dü-serâ
Ehlen ve sehlen merhabâ

II

Ey pâdişâh-ı ins ü cân
V'ey mefhar-ı halk-ı cihân
Peygamber-i âhir-zamân⁸
Ehlen ve sehlen merhabâ

III

Ey iftihâr-ı kâ'inât
V'ey baħr-i fenn-i mu'cizât
Ey şâfi'î-i cümle 'uşât
Ehlen ve sehlen merhabâ

IV

Şânında geldi yâ Emîn
Çün "Raħmeten li'l-'âlemîn"⁹
Sensiñ "Şefi'ü'l-müznibîn"¹⁰
Ehlen ve sehlen merhabâ

⁸s.5

⁹ Raħmeten li'l-'âlemîn: "Âlemlere rahmet olarak (gönderdik.)" Enbiyâ Suresi (21/107), Kur'an-ı Kerim.

¹⁰ Şefi'ü'l-müznibîn: "Günahkârların şefâatçısı Hz. Muhammed." Bakara Suresi, Muhammed (47/19), Kur'an-ı Kerim.

V

Bu ümmete sensin delîl
Ġâşiyedârîñ Cebrâ'îl
Ey Nebiyy-i Rabb-i Celîl
Ehlen ve sehlen merhabâ

VI

Bu kem-terîñ **Hâfız** gedâ¹¹
Eyle şefâ'atler aña
Memdûh-ı Maḥbûb-ı Hudâ
Ehlen ve sehlen merhabâ

VII

Olsun şalât ile selâm
Saña ey Seyyid-i enâm
Evvel âḥir budur kelâm
Ehlen ve sehlen merhabâ

- 45 Ol Resûliñ rûḥına her şubḥ u şâm
Söyleyelüm e's-şalâtü ve's-selâm
- 46 Çünkü toĝdı anasından nâ-gehân
Bâĝ-ı 'adne döndi şevḳinden cihân
- 47 Cennetiñ Rıdvanına irdi haber
Bizeye (bezeye) cennetleri hep ser-te-ser
- 48 Hem cehennem Mâlikine irdi bu
Ḳapaya ol cümle ebvâb-ı tamu

¹¹ Metne der-kenardaki sah ifadesi bulunan beyit alınmıştır. Asıl metindeki mısralar ise şöyledir:
“Geldi saña Hâfız gedâ
Eyle şefâ'at sen aña”

- 49 Düşüben bu ʿâleme ol hûb-vücûd¹²
Diledi ümmetini kıldı sücûd
- 50 Anadan sünnetli toğdı ol ulu
Çişmi “mâ zâğa'l-başar”¹³ dan sürmelü
- 51 Çâr-ı erkân-ı harem itdi nidâ
Didi toğdı şimdi ol hayrû'l-verâ
- 52 Yüzi üzre düşdi putlar ol zamân
Müşrikiniñ hâlleri oldı yaman
- 53 Cümle bî-hûş oldı kâfir şâhları
Yıkılup hep yere geçdi tahtları
- 54 Sögünüp âteş-perest âteşleri
Çok belâ gördi mecûsîñ başları
- 55 Urdılar tabl-ı nübüvvetle kudûm
Ol gice irdi şeyâfîne rücûm
- 56 Rûh-ı Fahri'l- müslimîne biz müdâm
Hoş diyelüm e's-şalâtü ve's-selâm
- 57 İrdi çün kırık yaşına sultân-ı dîn
Geldi tebşîrâtile Cibrîl emîn
- 58 Başladı inzâle Kur'ân-ı ʿazîm
Ol kelâm-ı mu'ciz-i Rabb-i kadîm

¹²s. 6

¹³“mâ zâğa'l-başar vemâ dağâ”: “Gözü şaşmadı ve sınırı aşmadı” Necm Suresi (53/16-18), Kur'an-ı Kerim.

- 59 Dem-be-dem nâzil olurdu Cebrâ'îl
Sûre ü âyât ile peyk-i Celîl
- 60 Virdi Allah aña bir çoğ mu'cizât
Tâ ki ola müdde'âya beyyinât
- 61 Efdali anıñ bu Qur'ân-ı Kerîm
Hükmi bâkîdir ilâ yevmin 'azîm
- 62 Cismi hep nûr idi Cibrîl dâyesi
Hiç olur mı nûrñ ola sâyesi
- 63 Başı üzre devr iderdi bir seḥâb
Gün yüzinden utanup çekmiş niḡâb
- 64 Eyledi ihyâ-yı mevtâ bî-'ilâc¹⁴
Söyledi geldi aña kuru ağaç
- 65 Hem ağıtdı parmağından kevşeri
İçdi andan cümle aşḡâb-ı çeri
- 66 Parmağıyla ayı itdi iki şakḡ
Cümle gördiler anı yakın ırâḡ
- 67 Dikdi bir ḡurmâyı yitdi nâ-gehân
Yidi andan âl u aşḡâb ol zamân
- 68 Mu'cizâtın cümle baḡş itmek 'asîr
Gökde yıldız şayılır mı ey emîr

¹⁴s.7

69 Hâşılı hep mu'cizât-ı mürselîn
Muştafâda zâhir oldı bil hemîn

70 °İşkile biz bunda tesbîh idelüm
Şevkile hep kalbi tefrih idelüm

**Sübhâna'llahi ve'l-hamdüli'llahi velâ ilahe i'lla'llahu va'llahu
ekber velâhavle velâkuvvete illâ bi'llahi'l-°aliyyi'l-°azîm**

71 Çünkü oldur bâ'is-i halk-ı enâm
Hoş diyelüm e's-şalâtü ve's-selâm

72 Diñle mi'râcın o şâhıñ gel berü
Nâr-ı işka cismi yak ey mâhirû

73 Geçdi şehr-i Recebiñ bir niçesi
Oldı yigirmi yidinci gicesi

74 Ol gice içinde çün fahr-ı cihân
Ümmühânî evine geldi hemân

75 Pister-i devletde çişmi hâbide
Leyki kalbi Hâiret-i Vehhâbide

76 Anda iken ol nebî°âlî-cenâb
Cebrâ°ile irdi Allahdan hıtâb

77 Bu gice olsun °ibâdet tã°atiñ
Ol Hâbîbim Muştafâyı da°vetiñ

- 78 Ol sekiz cennet dađı heft âsumân¹⁵
Cümle tezyîñ oluna işbu zamân
- 79 Hem buyurdı cennete var şaçu şaç
Bir burâķ al bir dađı cevherli tâc
- 80 Ol Ĥabîbime elet benden selâm
Da'vetim söyle hemân kılsun kıyâm
- 81 °Azm-i cennet eyledi Cibrîl emîn
Gördi kim kırķ biñ burâķ otlar hemîn
- 82 Cümlesiniñ alnı üzre bâ-şafâ
Yazılı nâm-ı Muĥammed Muştafâ
- 83 Bir burâķ gördi içinde Cebrâ'îl
Gözleriniñ yaşı cûy-ı selsebîl
- 84 Eyledi Cibrîl anıñ derdin su'âl
Didi nâm-ı Aĥmede virdim ĥayâl
- 85 Gerçi oldu meskenim dâr-ı cinân
Leyki nâr-ı °ışķa yanar cism ü cân
- 86 Gördi ĥalbinde muĥabbet dađı var
İtdi Cebrâ'îl anı çün ihtiyâr
- 87 Didi gel derdiñe dermân olayım
Zahm-ı °ışķıñ üzre merhem urayım

¹⁵s.8

- 88 İster iseñ nâr-ı duzağdan necât
Rûh-i Fahri'l- müslimîne vir şalât
- 89 Aldı cennetden burâkı Cebrâ'îl
Ol cenâb-ı Ahmede tutdı sebîl
- 90 Hâk selâm itdi saña ey 'âli-câh
Da'vet eyledi seni ol pâdişâh
- 91 Zâtıña maşşûş getürdüm bir burâk
İrgürem maşbûbıña kıлма firâk
- 92 Hem getürdi aña Rıdvân kevseri
Güsl ü âbdest aldı ol dîn rehberi
- 93 Kıldı haremde iki rek^cat namâz¹⁶
Zikr ile tesbîh ile itdi niyâz
- 94 Geydi bir hulle kuşandı bir kemer
Bir mücevher tâc urundı mu^cteber
- 95 Ol burâka bindi Hâk peygamberi
Oldı Cebrâ'îl o şâhıñ rehberi
- 96 Göz yumup açmağda şâh-ı muhterem
Kudsi teşrîf eyledi başdı kadem

**Allahu ekber Allahu ekber Lâ ilahe i'lla'llahü v'allahü ekber
Allahu ekber ve lillahi'l-ğamd**

¹⁶s.9

- 97 Ol Resûliñ rûhına her şubh u şâm
Söyleyelüm e's-şalatü ve's-selâm
- 98 Mescid-i Akşâya geldi çün Resûl
Enbiyâ ervâhı itdiler nüzûl
- 99 Şânına ta'zîm tekmîl itdiler
Şevkile tesbîh ü tehlîl itdiler
- 100 İndi Akşâda Hâbîb-i Kibriyâ
Fa'zile oldı imâm-ı enbiyâ
- 101 Şahretu'llahdan kuruldı nerdübân
Cânib-i bâlâsı tutmuş âsumân
- 102 Göklere itdi bu Mi'râcdan urûc
Geçdiler Cebrâ'îl ile çok burûc
- 103 Eyledi seyr ü şafâ heft âsumân
Cilvegâh-ı sidreye irdi hemân
- 104 Sidreye geldikte şâh-ı enbiyâ
Didi Cibrîl bunda ruḥşat vir baña
- 105 Ger başarsam bundan özge bir kadem
Yanaram başdan ayağa ben n'idem
- 106 Cebrâ'îl ile iderken hoş kelâm¹⁷
Geldi bir refref hemân virdi selam

¹⁷s. 10

- 107 Bindi refref üzre ol ʿâlî-maḳâm
Sidreden teşrîf ile bi'l-iḥtişâm
- 108 “Ḳâbe ḳavseyn”¹⁸e yitişdikde Resûl
Buldı Mevlâsına ol demde vuşûl
- 109 ʿArû-ı dîdâr itdi Allah bî-mekân
Gördi Mevlâsın Ḥabîb-i Müsteʿân
- 110 Bî-cihet bî-ḥarf u bî-şavt u şadâ
Söyledi maḥbûbına Bârî Hudâ
- 111 Kendime maḥbûb idindim ben seni
Bilürem sen de seversin hem beni
- 112 ʿÂlemîne kılmışam seni şefîʿ
ʿİzz ü şânın cümleden itdim refîʿ
- 113 Her ne ister iseñ Ḥabîbim ḳıl beyân
Vireyim maḥlûbını söyle hemân
- 114 Muşafâ didi Hudâyâ yâ İlah
Çünkü sensin ʿâlemîne pâdişâh
- 115 Sen ḳabûl it ümmetim noḳşânını
Luḫ ile ʿafv eyleyüp işyânını
- 116 Yaḳma anları caḥîmiñde Hudâ
Ḳıl ʿinâyet ey Raḥîm ü pür-ʿaḫâ

¹⁸“Ḳâbe ḳavseyn”: “İki yay kadar” Necm Suresi (53/9), Kur’an-ı Kerim.

- 117 Bir nidâ geldi Hudâdan ey Hâbîb
Ümmetiñe cennetim kıldım naşîb
- 118 Saña i'câ eyledim hep ümmetiñ
Bu mıdır benden Hâbîbim minnetin
- 119 Emr-i pâk-i Kibriyâ ile Resûl
Ümmahânî evine kıldı nüzûl
- 120 Eyledi aşhâba Mi'racın beyân
Mâ-cerâyı söyledi bir bir hemân
- 121 Didiler Mi'racıñız olsun sa'îd¹⁹
Kâdr-i şânıñ cümleden olsun mezîd
- 122 Hâmdüli'llah kim bizi ümmet saña
Kıldı ol zât-ı Cenâb-ı Kibriyâ
- 123 'İşkile biz zıkr-i te'kîd idelim
Şevkile Allahı tevhîd idelim

**Fâ'leme'nnehu Lâ ilâhe i'lla'llah Lâ ilâhe i'lla'llah Lâ ilâhe
i'lla'llah Muhammedün Resûlu'llahiHakkan ve Şâdıkân**

- 124 Çünkü oldur bâ'is-i halk-ı enâm
Hoş diyelüm e's-şalatü ve's-selâm
- 125 Yâ İlahi yâ Mucîbü's-sâ'ilîn
Rabbi fağfir ente hayrû'l-gâfirîn

¹⁹s. 11

- 126 İhdi yâ Rabbi ilâ dīnin mübīn
Rabbi ferḥam ente ḥayrū'l-râḥimīn
- 127 Ve°fu°annâ yâ amâne'l-ḥâ'ifīn
Rabbi fa°ḥfaz ente ḥayrū'l-ḥâfızīn
- 128 Şalli yâ Rabbi °alâḥayri'l-verâ
Mişlü a°dâdi'r-remâli ve°ş-şerâ
- 129 Şalli ve sellim °alâ bedri'd-dü-câ
Mâ tesīrū'ş-şemsü fī vechi's-semâ
- 130 Yâ İlahī nûr-ı a°zam ḥürmeti
Efdal-i evlâd-ı Âdem ḥürmeti
- 131 Muştafâ vü Müctebânīn ḥürmeti
Enbiyâ° ü evliyânīn ḥürmeti
- 132 Çâriyârı ḥürmeti ol dilberīn
Yâr-ı gârı ḥürmeti ol serverīn
- 133 Biz günâhger cümle °işyângerleri
Luṭf ile eyle günâhlardan beri
- 134 Sâ°iliz bâb-ı °aṭâda yâ İlah
Kıl °inâyet bizlere ey pâdişâh
- 135 °Afv kıl °işyânımız sen yâ Raḥīm²⁰
Yaḫmasun bu cismimiz nâr-ı caḥīm

²⁰s.12

- 136 İtme rüsvâ bizleri yâ Rabbenâ
Rûz-ı mahşer nezd-i pâk-i enbiyâ
- 137 Yoldaş eyle sen bize İmânımız
Nâr-ı aşkıñda yanar çün cânımız
- 138 Hem kuliñ **Hâfız** faķiri yâ Ğani
Ehl-i cennet zümresinde kıl anı
- 139 Sen refiķ eyle aña İmânını
Hem şefi° eyle aña sultânını
- 140 Luţf kıl âbâ vü ecdâdımıza
Hem °inâyet cümle üstâdımıza
- 141 El-amân ey Hâziret-i Allah amân
Ber-murâd it bizleri kıl şâdumân
- 142 Cümlemizden râu kıl peygamberi
Sen şefi° it bizlere ol serveri

Temmet H 1319-(M 1901)

Elbistânlu-zâde el-Hâcî Bekir Efendiniñ maħdûmı **Hâfız Nefî Efendiniñ** nazm-kerdesi olan işbu Mevlüd-i Şerîfdir.

Sene **biñ üç yüz on beş (altı)** Receb on dördündeħitâm buldı.

Ĥamdüli'llah mevlid-i ĥayrû'l-enâm
Oldı **biñ üç yüz on altıda** tamam (H 1316 M 1898)

SÖZLÜK

A

Âbâ: Babalar.

Âbâd: Mamur, şen, bayındır.

Adn: Cennet.

Âfitâb: Güneş.

Ahbâr: Haberler.

Âhir-zamân: (Bu dünyanın) son gün(ü).

Âl: 1. Aile. 2. Evlat. 3. Sülale.

Âlem: Dünya, cihan.

Âlemîn: Dünyalar.

Âlî-câh: Yüksek rütbeli.

Âlî-cenâb: 1. Cömert. 2. Şerefli, haysiyetli kimse.

Âlî-makâm: Yüce makam.

Arz-ı dîdâr: Yüz gösterme.

Ashâb: Hz. Muhammed'i görmek ve sohbetine ermek şerefini kazanmış kimseler.

Asîr: Zor, güç, zahmetli.

Âteş-perest: Ateşe tapan.

Ayân: Belli, açık, meydanda.

A'zam: Daha (pek, en, çok) büyük.

Azîm: Büyük, ulu, iri.

Azm: Kasıt, niyet, karar.

B

Ba'de-zâ: Ondan sonra.

Bahr: Deniz.

Bâ'is: 1. Sebep olan. 2. Gönderen. 3. İcap ettiren.

Bâkî: Daimi, kalıcı.
Bâlâ: Yüksek, yukarı, üst, yüce.
Bârî: Yaratan, yaratıcı, Allah.
Bâ-safâ: Safalı.
Ber-murâd: Arzusuna kavuşan, dileğine eren.
Beyân: Anlatma, söyleme, bildirme.
Beyyinât: Deliller, şahitler.
Bî-cihet: Yönsüz.
Bî-harf: Harfsiz.
Bî-hûş: 1. Şaşkın, sersem. 2. Deli.
Bî-ilâc: İlaçsız.
Bi'l-ihitişâm: İhtişamla, debdebeyle, gösterişle.
Bî-mekân: Mekânsız, yersiz.
Bî-savt u sedâ: Sessiz, sedasız.
Burâk: Hz. Muhammed'in Mîraç'ta bindiği binek.
Burc: Güneşin ayrıldığı on iki kısımdan her biri.
Burûc: Burçlar.

C-Ç

Cahîm: Cehennem.
Cân (cann): Cin taifesi.
Cânib: Taraf, cihet, yan.
Celîl: Büyük, ulu.
Cemîl: Güzel.
Cevher: Elmas, değerli taş.
Cibrîl: Cebrâîl.
Cilvegâh: Tecelli yeri.
Cinân: Cennetler.
Cûy: Nehir, akarsu, ırmak.
Cüdâ: Ayrı.
Çâr: Dört.
Çâr-yâr: Dört halife (Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali).
Çişm/Çeşm: Göz.

D

Dağ: Yara.

Dâr: 1. Ev. 2. Yer. 3. Yurt.

Dâye: Sütüne, çocuğa bakan dadı.

Defil: Şahit, belge, tanık.

Dem-be-dem: Her an.

Der-‘akab: Hemen arkasından.

Dil: Gönül, yürek.

Dilber: Gönlü alıp götüren, güzel.

Dü-cihân: İki cihan (dünya ve ahret)

Dü-serâ: İki saray, dünya ve ahret.

E

Ebvâb: Kapılar.

Ecdâd: Dedeler, atalar.

Efdal: 1. Daha faziletli. 2. En âlâ, üstün.

Eletmek: İletmek, ulaştırmak.

Emîn: Emniyet sahibi, korkusuz; güvenen, şüphe etmeyen; kendisine güvenilen [kimse veya şey].

Enâm: 1. Bütün mahluklar, yaratılmış olan canlılar. 2. Halk, insanlar.

Enbiyâ: Müstakil şeriat sahibi olmayan peygamberler.

Erkân: 1. Esaslar, destekler; direkler, sütunlar. 2. Reisler.

Ervâh: Ruhlar.

Esrâr: Gizlenen ve bilinmeyen şeyler, aklın eremeyeceği işler.

Evlâd: 1. Çocuklar. 2. Sülale, nesil.

F

Fahr: 1. Övünme, şeref, onur. 2. Büyüklük, ululuk. 3. Fazilet, erdem.

Fahr-i âlem: Hz. Muhammed.

Fazl: İyilik, fazilet, erdem, lütuf.

Fenn: Nevi, çeşit, sınıf, türlü.

Firâk: 1. Ayrılık, ayrılma. 2. Hüzün, keder, sıkıntı.

G

Ganî: 1. Zengin, varlıklı, bol. 2. Allah'ın adlarından biridir.

Gâşiye: Perde

Gâşiyedâr: Perde tutan.

Gedâ: Dilenci, yoksul.

Gusl: Cünüplük, hayız ve nifas hallerinden sonra din gereğince yıkanma, arınma.

H

Hâb: Uyku.

Hâdim: Hizmet eden.

Hâlık: Yaratan, yoktan var eden, Allah.

Halk: Yaratma, yaratılma.

Haml: 1. Ana karnındaki çocuk. 2. Gebe olma, gebelik.

Harâret: 1. Sıcaklık. 2. Susuzluk. 3. [Hastalıkta] ateş, yanma.

Hâss: 1. Mahsus, özel. 2. Saf, halis.

Hayrû'l-beşer: "İnsanların hayırlısı": Hz. Muhammed.

Hayrû'l-enâm: "İnsanların hayırlısı": Hz. Muhammed.

Hayrû'l-verâ: Halkın, âlemin hayırlısı; Hz. Muhammed.

Hayrû'n-nisâ: Kadınların hayırlısı.

Heft: Yedi [Sayı].

Hemîn: Bu bile, tıpkı bu; çok.

Hem-râh: Yoldaş, yol arkadaşı.

Hicâb: 1. Perde. 2. *anat*. *Hicâb-ı sadr* da denilen, göğüs ile karnı ayıran ince ve geniş zar.

Hikmet: 1. Hâkimlik. 2. Sebep.

Hilkat: 1. Yaratılma, yaratılış. 2. Tabiat.

Hitâb: Bir veya birçok kimseye ağızdan veya yazı ile söyleme.

Hûb: Güzel, hoş, iyi.

Hûb-rû: Güzel yüzlü, yüzü güzel.

Hûb-vücûd: Güzel vücutlu, vücudu güzel.

Hudâ: Tanrı, Allah.

Hulle: 1. Cennet elbisesi. 2. Belden aşağı ve belden yukarı olmak üzere iki kısımdan ibaret elbise.

Hûrî: Cennet kızı.

Hurşîd: Güneş.

Hükm: Hüküm, emir.

Hüsn: 1. Güzel, iyi. 2. Güzellik, iyilik.

I-İ

Irak: Uzak.

İbtidâ: Başlama, başlangıç.

İbtihâc: Sevinç, sevinme, gönlü açılma.

İffet: 1. Afiflik, temizlik. 2. Namus.

İffet-me'âb: İffetin barındığı yer, vücut, kimse.

İftihâr: 1. Övünme; koltuk kabartma. 2. Şeref, şan.

İhtirâm: Saygı, hürmet.

İhtiyâr: Seçme.

İhvân: Sadık, samimi, candan dostlar. 2. Bir tarikat arkadaşları.

İhyâ: 1. Canlandırma, diriltme. 2. Taze can verircesine iyilik. 3. Uyandırma, tazelik verme.

İkmâl: Kemale erdirme, tamamlama, bitirme.

İnâyet: Lütuf, ihsan, iyilik.

İnfisâl: Ayrılma, yerinden ayrılma, yerini bırakıp gitme.

İns: İnsan.

İntikâl: 1. Bir yerden başka yere geçme. 2. Geçme, birinden diğerine geçme.

İnzâl: 1. İndirme, indirilme. 2. Tanrı buyruklarının peygamberlere gökten inmesi.

İrgürmek: Ulaştırmak, eriştirmek.

İstimdâd: Medet, yardım isteme.

İ'tâ: Verme, verilme.

İzdivâc: Evlenme, birbirine eş olma.

İzz: 1. Değer, kıymet. 2. Yücelik, ululuk. 3. Güçlülük

K-L

Kadem: 1. Ayak. 2. Adım.

Kadîm: 1. Eski. 2. Öncesi bilinmeyen şey. 3. Eski zaman.

Kadr: 1. Değer, itibar. 2. Onur, şeref, haysiyet. 3. Rütbe, derece.

Kâfir: 1. Hakkı tanımayan, bilmeyen. 2. Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayan.

Kâ'inât: 1. Var olan şeylerin cümlesi, hepsi, yaratıklar. 2. Dünya.

Kelâm: 1. Söz. 2. Kur'an.

Kem-terîn: En aşağı, pek aciz, çok hakir.

Kevser: Cennette bir havuzun adı.

Kıyâm: 1. Kalkma, ayağa kalkma, 2. Namazın iftitah tekbiriyle rükû arasındaki ayakta durma kısmı.

Kibriyâ: 1. Büyüklük, ululuk. 2. Allah.

Kudsî: 1. Kutsal. 2. Allah'a mensup, Allah ile ilgili.

Kudûm: Türk müziğine mahsus usul vurma aletlerindedir.

Kurûn: Zamanlar, devirler, çağlar.

La'in: Kovulmuş; nefret kazanmış; istenilmeyen.

Leyki: Lâkin.

M

Mâ-cerâ: Cereyan eden, geçen, olup geçen şey.

Mâder: Anne.

Mahbûb: Sevgili.

Mahbûb-ı Hudâ: Allah'ın sevgilisi Hz. Muhammed.

Mâhirû/Mâh-rû: Ay yüzlü.

Mâhitâb: Ay ışığı, mehtap.

Mahsûs: 1. Yalnız bir kimseye ait olan. 2. Birine ayrılmış olan. 3. Layık.

Mâlik: Yedi cehennem hâkimi ve kapıcısı olan melek, zebanileri idare eden melek.

Maşrık: Güneşin doğduğu taraf, doğu.

Matla': 1. Tulu' edecek, doğacak yer. 2. Güneş ve sair yıldızların doğması.

- Matlûb:** Talep edilen, istenilen, aranılan şey.
- Mâye:** Maya, asıl ve lüzumlu madde; asıl, esas.
- Mecûs:** Zerdüşî dininde bulunan halk; ateşe tapanların bağlı buldukları din.
- Meddâh:** Daha (pek, en, çok) metheden.
- Medh:** Övme, birinin iyi şeylerini söyleme.
- Mefhar:** Övünme.
- Meh-likâ:** Ay yüzlü, güzel.
- Melâ'ik:** Melekler.
- Memdûh:** Medholunmuş, övülmüş; övülecek.
- Mescid-i Aksâ** Kudüs'teki meşhur büyük cami.
- Mesh:** 1. Silme, sığama. 2. Bir şeyi el ile sığama.
- Mesken:** Sakin olacak, oturulacak yer, oturulan ev.
- Mevcûdât:** Var olan şeyler, mahlûklar.
- Mevtâ:** Ölüler, ölmüşler.
- Mezîd:** Artma, çoğalma.
- Mihr:** Güneş.
- Minnet:** 1. Bir iyiliğe, bir iyilik yapana karşı kendini borçlu görme. 2. Görülen iyiliğe karşı teşekkürde bulunma. 3. Teşekkür etme.
- Mi'râc:** 1. Merdiven. 2. Göğe çıkma.
- Mûcibü's-sâilîn:** İsteyenlere icabet eden, veren. Allah.
- Mu'ciz:** Acze düşüren, kimsenin yapamayacağı yolda olan.
- Mu'cizât:** Mucizeler.
- Mu'cizât:** Mucizeler.
- Muhterem:** Saygıdeğer, sayın.
- Murâd:** Arzu, istek, dilek.
- Mu'teber:** İtibarlı, hatırı sayılır, saygın.
- Müctebâ:** Seçilmiş, seçkin.
- Müdâm:** 1. Devam eden, süren, sürekli. 2. Devam eden, arası kesilmeyen.
- Müdde'â:** 1. İddia olunmuş, iddia olunan şey. 2. Asılsız iddia edilen şey.
- Mü'minât:** İman etmiş, İslam dinine inanmış Müslüman [kadın, kız].

Mü'minîn: İman etmiş, İslam dinine inanmış olanlar, Müslümanlar.

Mürg: Kuş.

Mürselîn: Peygamberler.

Müslimîn: Müslümanlar.

Müste'ân: Kendisinden yardım beklenen, yardım istenen [Allah'ın sıfatlarındandır].

Müşrikîn: Allah'a ortak koşanlar.

N

Nâ-gehân: Ansızın, birdenbire.

Nâr-ı duzah: Cehennem ateşi.

Nâr-ı ışk: Aşk ateşi.

Nasîb: 1. Pay, hisse. 2. Allah'ın kısmet ettiği şey. 3. Birinin elde edebildiği şey.

Nâzil: Yukarıdan aşağı inen, inici.

Nebî: Peygamber.

Necât: Kurtulma, kurtuluş.

Nerdübân: Merdiven.

Nezd: Yan, kat.

Nidâ: 1. Çağırma, bağırma, seslenme. 2. Ses verme.

Nikâb: 1. Peçe, yüz örtüsü. 2. Perde, örtü.

Niyâz: 1. Yalvarma, yakarma. 2. Dua.

Nûr: Aydınlık, parıltı, parlaklık.

Nübüvvet: Nebilik, peygamberlik, Tanrı haberciliği.

Nüzûl: Aşağı inme.

Ö-P

Özge: Başka, gayrı.

Pâk: 1. Temiz. 2. Kutsal, mübarek.

Peyk: Haber ve mektup getirip götürün.

Peyk-i celîl: Cebrâîl.

Pister: Yatak, döşek.

Pür-'atâ: Çok bağışlayıcı.

Pür-safâ: Zevk, neşe dolu.

R

Rabbenâ: Allah.

Rahîm: Merhametli, esirgeyen, koruyan, acıyan, ahirette mümin kullarına keremiyle muamelede bulunan Cenabîhak.

Rahmet: 1. Acıma, esirgeme, koruma, yarlıgama.

Râyîha: Koku.

Rebî'ü'l-evvel: "İlkbahar": Arabi ayların üçüncüsü.

Receb: Arabî ayların yedincisi ve kutsal sayılan üç ayların birincisi.

Refî' : Yüksek, yüce.

Refîk: Arkadaş, yoldaş.

Refref: Hz. Muhammed'in Miraç Gecesi bindiği dört binekten sonuncusu; sidretü'l-müntehâdan sonra üzerinde gittiği yaygı veya minder.

Rehber: Yol gösterici, kılavuz.

Rıdvân: Cennetin kapıcısı olan büyük melek.

Ruhsat: İzin, müsaade.

Rûy-ı arz: Yeryüzü, dünya.

Rûy-ı zemîn: Yeryüzü.

Rûz-ı mahşer: Mahşer günü.

Rücûm: Taşlamalar, taş tutmalar.

Rüsvâ: Rezil, itibarsız, haysiyetsiz.

S

Saçu: Bazı düğün ve şenliklerde ortaya saçılması âdet olan inci, maden para, şeker, hububat gibi şeyler.

Sahretu'llah: Beyt-i Mukaddes (Beytü'l-Makdis)'te Benîs râil peygamberlerinin ibadet ettikleri meşhur kaya ki Hz. Peygamber Mi'rac gecesinde semaya buradan urûc etmiştir.

Sa'id: Yüksek.

Sâil: Dilenci.

Salât: Hz. Muhammed'e **aleyhissalatu vesselam, sallallahu aleyhi ve selem, salavatullahi aleyh** dualarından birini okuma.

Sâye: Gölge.

Sebîl: Yol.

Sefer: Yolculuk.

Sehâb: Bulut.

Selsebîl: 1. Tatlı ve hafif su. 2. Cennette bir çeşmenin adı.

Semâ: Gökyüzü.

Senâ: Övme, övüş.

Serâ: Saray.

Ser-te-ser: Baştanbaşa, hep, bütün.

Server: Baş, başkan, reis, ulu.

Seyr: 1. Yürüme, yürüyüş, gitme, hareket. 2. Yolculuk. 3. Gezme, gezinme.

Seyyid: Efendi, bey, baş, başkan.

Sidre: Ağaca teşbih edilen, yedinci kat gökte bir makam ismi. En yüksek makam.

Sirâc: Işık, kandil, mum.

Söğünmek: Sönmek, parlaklığı gitmek.

Su'âl: Sorma, sorulma, soru.

Subh: Sabah, sabah vakti.

Sutû': 1. Yükselme, yukarı çıkma. 2. Işığın havaya yayılması.

Sücûd: Secde etme.

Ş

Şâd: Sevinçli.

Şâdumân: Sevinçli.

Şâfi': Şefaath eden, kabahatli kimsenin affi için araya girip yalvaran.

Şâh: Padişah.

Şakk: 1. Yarma, yarıлма, çatlama; yırtma, kırma. 2. Yarık, çatlak.

Şâm: Akşam.

Şeb: Gece.

Şefâ'at: Birinin suçundan geçilmesi veya dileğinin yerine getirilebilmesi için edilen aracılık.

Şeffî: Şefaath eden, bir suçun bağışlanması için aracılık eden.

Şeff'ü'l-usât: "Günahkârların şefaathçisi, Hz. Muhammed".

Şevk: Şiddetli arzu, keyif, neşe, sevinç.

Şeyâtîn: Şeytanlar.

T

Tâ'ât: İbadetler.

Tâbdâr: Parlak, ışıklık.

Tabl: Davul.

Tâhir: Temiz.

Tamu: Cehennem.

Ta'zîm: 1. Büyükleme, ululama, büyük sayma. 2. Saygı gösterme.

Tebşîrât: Müjdelemeler, müjde vermeler.

Tefrîh: Ferahlandırma, gönül açma.

Tehlîl: İslam dininin tevhit akidesini hulasa eden " lâilâhe illallah" sözünü tekrarlama.

Tehniye: Tebrik etme, kutlama; "hoş geldin" deme.

Te'kîd: Sağlamlaştırma, kuvvetleştirme.

Tekmîl: 1. Kemale erdirme. 2. Bitirme, bitirilme, tamamlama. 3. Tam, eksiksiz, bütün.

Tesbîh: "Sübhanallah" kelimesini söyleyerek Allah'a tazim (ululama, büyük sayma, saygı gösterme, ikram etme) etme.

Teşrîf: 1. Şereflendirme, şereflendirilme, şeref verme, verilme. 2. Gelmesiyle bir yere şeref verme, gelme; gitme.

Tevhîd: Bir kılma, bir etme. Allah'ın birliğine inanma. "Lâ-ilâhe illa'llah" sözünü can u gönülden inanarak demek.

Tezyîn: Süsleme, süslenme.

Tilâvet: Kur'an'ı, güzel sesle ve usulüne göre okuma, okunma.

Tulû': Doğma, doğuş.

U-Ü

Urûc: Yukarı çıkma, yükselme, ağma.

Usât: 1. Asiler, itaatsizler, zorbalar. 2. Günahkârlar.

Ümem: Ümmetler.

Ümmet: Bir peygambere inanıp bağlanan cemaat, taife.

Ümmühânî: Hz. Ali'nin ablası. [Mi'râc gecesi Hz. Muhammed, Ümmühânî'nin evinde bulunuyordu].

V-Y

Vâcib: Terki caiz olmayan, yapılması şeran lüzumlu olan, farz derecesine yakın bulunan.

Vaz': Meydana getirme.

Vaz'-ı haml: Doğurma.

Vech: 1. Yüz. 2. Üslup, tarz. 3. Sebep, vesile, münasebet.

Vehhâb: Çok hibe eden, fazla bağışlayan. [Allah'ın sıfatlarından.]

Vusûl: Ulaşma, gelme, varma, erişme, yetişme.

Yâd: Anma, hatırlama.

Yaman: Kötü.

Yâr-ı gâr: (Mağara dostu): Hicret esnasında Hz. Muhammed'e mağarada arkadaşlık etmiş olan Hz. Ebû Bekir.

Yevmin azîm: Büyük gün. Kıyamet.

Z

Zahm: Yara.

Zahr: Arka, sırt.

Zuhûr: Görünme, meydana çıkma.

Zümre: Cemaat, topluluk, sınıf, cins, grup.

KAYNAKLAR

- Alıcı, Lütü (2004), “Arif Süleyman ve Hilye-i Nebî Adlı Eseri”, **Akademik Araştırmalar Dergisi**, İstanbul.
- Alıcı, Tanıdır Gülcen (2009), **Mevlid Mar’âşî Kurrâ-zâde Nâdirî**, Ukde Yay., Kahramanmaraş.
- Alparslan, Yaşar; Yakar, Serdar (2009), **Maraş Meşhurları**, T.C. Kahramanmaraş Valiliği Yay., Ankara.
- Alparslan, Yaşar; Yakar, Serdar (2011), Eski Maraş’ta Âlim Çıkarmış Aileler, Ukde Yay., Kahramanmaraş.
- Atalay, Besim (1973), **Maraş Tarihi ve Coğrafyası**, (hzl. Mehmet Yusuf Özbaş), Dizerkonca Matbaası, İstanbul.
- Çiftçi, Cemil (2000), **Maraşlı Şairler Yazarlar Alimler**, Kitabevi Yay., İstanbul.
- Derleme Sözlüğü** (1993), TDK Yay., Ankara.
- Devellioğlu, Ferit (1997), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitapevi Yay., Ankara.
- Elbistanlı Nakiboğlu Kadı Mustafa Kâmil Efendi (2007), **Nebeviyye Tarikatı ve Minhâcü’l-Mü’minîn Risâlesi**, hzl.: Ömer Hakan Özalp, Özgü Yay., İstanbul.
- Hacı Nuhzâde Ahmed Efendi (2011), “*Elbistanlı-zâde Veliddîn Efendi’nin Esmâ-i Hüsnâ Me’âl-i Şerîfleri*” **Îrâdu’l-Makâle Bitarîki’l-Ecvibe Alâ-Mizânî’s-Şerî’a ve Bürhânî’l-Hakîka**, (hzl.: Ömer Hakan Özalp), Ukde Yay., Kahramanmaraş.
- Hüseyin Vassâf (1999), **Mevlid Süleyman Çelebi ve Vesiletü’n-Necât’ı**, (hzl.: Cemâl Kurnaz, Mustafa Tatçı), I. Baskı, Akçağ Yay., Ankara.

- Keskin, Koç Neslihan(2007), “Eski Türk Edebiyatında Edebî Türler”
Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatına Giriş, 2. Baskı, Akçağ
Yay., Ankara.
- Muallim Nâci (1978), **Lûgat-ı Nâci**, İstanbul.
- Muhammed Hilmi Efendi (2010), **Mîzânü’ş-Şerîat ve Bürhânü’t-
Tarîkat (Maraş’ta Darendeliler ve Nakşîliğin Hâlidî Kolu)**, hzl.:
Yaşar Alparslan, Ukde Yay., Kahramanmaraş.
- Pekolcay, Necla(1993), **Mevlid**, TDV Yay., Ankara.
- Şemseddin Sami (1989), **Kâmûs-ı Türkî**, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- TDK (1983), **Yeni Tarama Sözlüğü**, (Düzenleyen: Cem Dilçin),
Ankara.
- TDK (1988), **Türkçe Sözlük**, C. 1-2, Ankara.
- TDK (2005), **Yazım Kılavuzu**, 24. Baskı, Ankara.
- Timurtaş, Faruk Kadri (1972), **Süleyman Çelebi Mevlid**, İkinci Baskı,
MEB Yay., İstanbul.
- Unat, Faik Reşat (1988), **Hicrî Tarihleri Milâdî Tarihe Çevirme
Kılavuzu**, 6. Baskı, TTK Yay., Ankara.
- Ünver, İsmail (1993), “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”,
Türkoloji Dergisi, XI. Cilt 1. Sayı Ayrıbasım, AÜ Basımevi, Ankara.
- Yemli hazâde Mustafa Kâmil (2011), **Nazmü’l- Fünûn**, hzl.: M. Akif
Özdoğan vd., Ukde Yay., Kahramanmaraş.
- Yılmaz, Mehmet (1992), **Edebiyatımızda İslâmî Kaynaklı Sözler**,
Enderun Kitabevi, İstanbul.

UKDE KİTAPLIĞI:

YAŞAR ALPARSLAN – SERDAR YAKAR’IN EDİTÖRLÜĞÜNDE ÇIKAN YAYINLARIMIZ

MARAŞ TARİHİ SERİSİ:

1. Dulkadir Beyliği Araştırmaları I (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN, Mehmet KARATAŞ, Serdar YAKAR*
2. Dulkadir Beyliği Araştırmaları II (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN, Mehmet KARATAŞ, Serdar YAKAR*
3. İstiklâl Savaşında Maraş (2008) / *Yaşar ALPARSLAN – Serdar YAKAR*
4. Maraş Tarihi ve Coğrafyası (2008) / *Besim ATALAY*
5. Maraş Yollarında (2008) / *Hasan Reşit TANKUT*
6. Aşiretlerin İskanları (2008) / *Bekir Sami BAYAZIT*
7. Maraş Emîrleri (2008) / *Editörler: İlyas GÖKHAN / Selim KAYA*
8. Maraş’ta Misyoner Faâliyetleri ve Misyoner Okulları (2008) / *Mustafa ÇABUK*
9. Zeytun ve Çevresindeki Ermeni İsyanları (2008) / *A. Latif DİNÇASLAN*
10. İlkçağdan Dulkadirliilere Kadar Maraş (2008) / *Yrd. Doç. Dr. İlyas GÖKHAN, Yrd. Doç. Dr. Selim KAYA*
11. Dulkadir Eyâletinin Kuruluşu ve Gelişmesi (2009) / *Dr. İsmail ALTINÖZ*
12. İlâveli Esmârü’t-tevârîh Maa Zeyl (2009) / *Mehmed Şemî Efendi, Hazırlayan: Dr. Mehmet KARATAŞ*
13. 100. Yılında 1909 Maraş’ta Ermeni Olayları (2009) / *Yrd. Doç. Dr. Nejla GÜNAY*
14. Seyâhatnâme, Şehir Târîhi ve Coğrafya Kitaplarına Göre Maraş (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*

15. Maraş'ta Saçaklızâdeler ve Eski Maraş Âlimleri (2009) / *Osman SANDALOĞLU, Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN*
16. Yakın Çağda Kahramanmaraş (2009) / *Prof. Dr. Ahmet EYİCİL*
17. Eshab-ı Kehf Vukûu Şuyûu (2010) / *Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN*
18. Elbistan ve Maraş'ta Dulkadir Oğulları Hükûmeti (2011) / *Arifi Paşa, Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
19. Başlangıçtan Kurtuluş Harbine Kadar Maraş Tarihi (2011) / *Doç. Dr. İlyas GÖKHAN*
20. Maraş Milli Mücadelesinde Bayrak Olayı ve Aşıklioğlu Hüseyin (2012) / *Serdar YAKAR*
21. Maraş-Fransız Harbi (Belgeler-Hatıralar (2012) / *Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*

MARAŞ KÜLTÜR VE EDEBİYATI SERİSİ:

1. Âşık Durdu Mehmet Yoksul (Âşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
2. Âşık Mustafa Zülkadiroğlu Hayatı ve Şiirleri (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
3. Muhammet Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayatı ve Şiirleri (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
4. Maraş Merkez Ağzı (2008) / *Mine KILIÇ*
5. Mevlid / *Mar'aşî Kurâ-zâde Nâdiri* (2009) / *Hazırlayan Gülcan Tanıdır ALICI*
6. Maraş'ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
7. Türk Edebiyatında Maraşlılar (2009) / *Yaşar ALPARSLAN, Yard. Doç. Dr. Lütfi ALICI, Serdar YAKAR*
8. Maraş Bibliyografyası (2009) / *Cavit POLAT*
9. Büyük Hiciv Şâiri Âşık Mısdılı (Mustafa Hartlap'ın) Hayatı ve Şiirleri (2009) / *Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN*
10. Maraş Ağzı Köroğlu (2009) / *Hacı Ali ÖZTURAN*
11. Maraş Merkez Ağzı Kelimeler Deyimler (2009) / *Hacı Ali ÖZTURAN*
12. Muhtelif Cönklerden Maraş Halk Şâirlerine Âit Şiirler (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*

13. Tertîbü'l-Ulûm (2009) / *Saçaklızâde (Eş-Şeyh Muhammed B. Ebî Bekr El Mer'aşî) - Çeviri: Doç.Dr. Zekeriya PAK - Yrd.Doç.Dr. M. Akif ÖZDOĞAN*
14. Divan-ı Hâfız-ı Mar'aşî (2010) / *Hazırlayan: Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI*
15. Kahramanmaraş'ta Çocuk Oyunları (2010) / *Hacı Ali ÖZTURAN*
16. Halîlî-i Mar'aşî Divançe ve Etvâr-ı Seb'a (2010) / *Hazırlayan: Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI*
17. Kahramanmaraş'ta Sosyal Hayatın Fiziki Yapıya Etkisi (2010) / *Kemalettin KOÇ*
18. Eski Maraş'ta Örf'ler, Âdet'ler ve İctimâî Hayat (2010) / *Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN - Hacı Ali ÖZTURAN*
19. Mîzânüşşeriat ve Bürhânüttarîkat (2010) / *Muhammet Hilmi Efendi, Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN*
20. Lutfiyye-i Vehbî (2011) / *Sünbülzâde Vehbî, Hazırlayan: Gülcan Tanıdır ALICI*
21. Nazmü'l-Fünûn (2011) / *Yemli hazâde Mustafa Kâmil, Çeviri: Doç. Dr. M.Akif ÖZDOĞAN – Uzm. Ahmet TEMİZKAN – Abdullah DİNÇ*
22. Nasihatnâme-i Vehbî (2011) / *Sünbülzâde Vehbî, Hazırlayan: Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI*
23. Eski Maraş'ta Alim Çıkarmış Aileler (2011) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
24. Dîvân (2011) / *Sünbül-zâde Vehbî, Hazırlayan: Ahmet YENİKALE*
25. Şevk-engîz (2011) / *Sünbül-zâde Vehbî, Hazırlayan: Ahmet YENİKALE*
26. Neylû'l-Ereb fi Ma'rifeti'l-Edeb (2011) *Mahmûd Hamdî b. Davûd el-Merâşî ed-Dimeşkî, Çevirenler: Uzm. Mehmet BALCIOĞLU-Doç.Dr. M.Akif ÖZDOĞAN*
27. Ahmed Kuddûsî İbnülmeraşî (2011) *Dr. Ali TENİK*
28. İrâdu'l-Makâle bi-Tarîki'l-Ecvibe 'alâ-Mîzânî's-Şerî'a ve Bürhânü'l-Hakîka (2011) *Hacı Nuhzâde Ahmed Efendi Hazırlayan: Ömer Hakan ÖZALP*
29. Ravzatü'l- İmân Tenkitli Metin - Sözlük – Tıpkıbasım (2012) / *Halîlî-i Mar'aşî Hazırlayanlar Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI - Arş. Gör. Gülcan Tanıdır ALICI*

30. Eski Maraş'ta Âile Ev Ekonomisi ve Zahra (2012) / *Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN - Hacı Ali ÖZTURAN*
31. Risâle-i Ahlâk I-II Çeviri Yazı – Tıpkıbasım (2012)/ *Halîlî-i Mar'aşî Hazırlayan Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI*
32. Âşık Selâmi (Ramazan Mengilli) Hayatı ve Şiirleri (2012) / *Editör: Yaşar ALPARSLAN – Serdar YAKAR*

KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİNCE YAYINLANAN ESERİMİZ

1. Maraş Meşhurları (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*

TIPKIBASIM

عَفُو قَلِّ عَضِيًّا نَمِرَ سَنَ يَارَ حَجِّمِ
 اِيْتَمَّهُ رُسُوَائِي بِيْزَلَرِي يَارَ تَبَا
 بُولْداش اَيْلَه سَن نِيْزَه اِيْمَانِمِي
 هَم فُولِك حَافِظِ فَقِيْرِي يَاعَنِي
 سَن رَفِيْقِ اَيْلَه اَكَا اِيْمَانِي
 اَطْفَالِ اَبَاؤُ اَجْدَادِ بِيْمَرِ
 اَلْاِمَانِ اَي حَضْرَتِ اَللّٰهِ اِمَانِ
 جُمَّلَه مِيْزْدَنِ رَاغِي قَلْبِ اِيْمَانِمِي

يَا قَسُوْنَ بُو جَنِيْمِي يَارِي حَجِّمِ
 رُوْزِ مَحْشَرِي نِيْزَه دِيَاك اِنِيَا
 نَارِ عِيْثِقْلَه يِيَارِ حُوْنِ جَانِمِي
 اَهْلِ جَنَّتِ زُتْرَه سَهْنَه قَلْبِ اِنِي
 هَم نَشْفِيْعِ اَيْلَه اَكَا اِيْمَانِي
 هَم عِنَايَتِ جُمَّلَه اَسْتَاذِ بِيْمَرِ
 بَرْمُرَاذِ اِيْتِ بِيْزَلَرِي قَلْبِ اِمَانِ
 سَن نَشْفِيْعِ اِيْتِ بِيْزَلَرِي اَوْلِ سُرُوْرِي

تمت ۱۲۱۸

ایستنا بوزاره الحاجی بکر آندینک مخدومی حافظ نفی آندینک نظم کرده سی اولان ایشبو مولود شریف دور

سید بیک اوجیوز اون شیخ رجب اون درله جوئمه تمام بولدی

اُولدی بیک اوجیوز اون التیده تمام

سَخْدُ اِلّٰهِ مَوْلَدِي خَيْرِ الْاِنَامِ

<p>قَدْرُ شَانِكَ جَمَلُهُ دُونَ أَوْلَسُونَ نِيَدِي قَدْرِي ذَاتِ جَنَابِ كَبِيرِيَا شَوْ قَلَهُ اللَّهُ تَوْحِيدِ اِبْدِهِ لِيَم</p>	<p>دِيدِ بِلَوْ مَعْرَاجِ كَبِيرِ اَوْلَسُونَ سَعِيدِ حَمْدُ اللَّهِ كَيْمِ بَرِي اُمَّتِ سَكَا عَشْفِلَهُ بِيَزْ ذَكَرْ تَا كَيْدِ اِبْدِهِ لِيَم</p>
<p>فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ حَقًّا وَصَادِقًا</p>	
<p>خَوْشِ دِيدِ لَوْمِ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ</p>	<p>جُونِكِهْ اَوْلَدَتْرِ بَاعِثِ خَلْقِ اِنَامِ</p>
<p>رَبِّ فَاغْفِرْ اَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ رَبِّ فَا رَحْمَتُ خَيْرِ الرَّاحِمِينَ رَبِّ فَا حَفِظْ اَنْتَ خَيْرُ الْخَافِظِينَ مِنْ اَعْدَادِ الرَّهَالِ وَالذَّرَى مَا تَسْبِرُ الشَّمْسُ فِي وَجْهِ السَّمَاءِ اَفْضَلُ اَوْلَادِ اَدَمَ حُرْمَتِي اَنْبِيَاءِ اَوْلِيَانِكَ حُرْمَتِي بَارِغَارِي حُرْمَتِي اَوْلِ سُرُورِكَ لُطْفِلَهُ اَيْلَهُ كَا اَهْلُ دُنْ بَرِي قَلِ عِيَانِي بِيَزْ كَرِهْ اَيِ يَارِشَاهْ</p>	<p>يَا اَللّٰهُ يَا مَجِبَ السَّائِلِينَ اِهْدِيَا رَبِّ اِلَى دِينِ مَبِينِ وَاَعْفُ عَنَّا يَا اَمَانَ الْخَائِفِينَ صَلِّ يَا رَبِّ عَلَيَّ خَيْرِ الْوَرَى صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَيَّ بَدْرِ الدُّنْيَا يَا اَللّٰهُ نُورِ اَعْظَمِ حُرْمَتِي مَصْطَفَاؤُ وُجْهَانِكَ حُرْمَتِي جَارِيَا رَبِّي حُرْمَتِي اَوْلِ ذِكْرِكَ بِيَزْ كُنَا هَلْ كَرَجَلَهُ عِصْيَانِكَ لِيَم سَائِلِي يَا بَابَ عَطَاةِ يَا اَللّٰهُ</p>

جبرائیل ایله ایدرکن خوش کلام
 بندی رفرق اوزره اول عالی مقام
 قابه قوسینه پیشدکه رسول
 عرض دیدار ایندی الله بی مکان
 بی حجت حرف بی صوت صدا
 گندیمه محوت ایندیم بن سنی
 عالمنه قلم سنی شفیع
 هر نه اینتراسک چیم قیل بیان
 مصطفود بهیدی خدایه یا الله
 سن قبول ایت اتم تقصایتی
 یا فیه ان لری بحمیده خدا
 بریندا کلدی خدا دن ای حیی
 سکا اعطا ایلیم هب امتیک
 امریک کبریا ایله رسول
 ایلدی اصحابه معراجین بیان

کلدی بزرف هم ان وزدی سلام
 سیده دن نشریف ایله بالاختشام
 بولدی مولاسنه اولدمه وصول
 کوردی مولاسین حب مستغان
 سویلدی محوینه یاری خدا
 یلورم سنکه شورسک هم نبینی
 عز و شانک جمله دن ایندیم رفیع
 یوزم مطویکی سوبله ههات
 چونکه سنسین عالمنه پادشاه
 لطف ایله عفو ایلوب عیضایتی
 قیل عنایت ای رحیم پر عطا
 اتمکه جتم فلیم نصیب
 بوسیدر بندن چیم متیک
 اتمهانی اوینه کلدی رسول
 ماجری بی سویلدی برینهمان

قُلْدِي حَرْفَه اِيكِي رَكْعَتِ نَمَازِ
كَيْدِي نَحْلَه قُوْشَانْدِي بَرَكْتِ
اُولُ رِقَاقَه بِنْدِي حَقِّ يَنْجَبَرِي
اَوْر بُوْمُوْب اِحْمَقَه شَاهِ مُحْتَرَمِ

ذِكْر اِيْلَه قَسِيْح اِيْلَه اَبْدِي بِيَازِ
بُحُوْ قَهْر تَلِخ اَوْر نَدِي مُقْتَدِرِ
اُولْدِي خَبْر اِيْل اَوْ شَاهِك وَهَبِي
قُدْسِي شَرِيْف اِيْلَانِي بَصْدِي قَدَمِ

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَبِئْسَ الْحَمْدُ

اَوْل رَسُوْلِك رُوْحِنَه هَرِيْح شَامِ

سُوْبَلَه يَه لَوْم الصَّلَوَةُ وَالسَّلَامُ

مَسْجِدِ اَقْصَا يَه كَلْدِي جُوْن رَسُوْلِ
شَايِنَه تَعْلِيْمِ تَكْمِيْلِ اَيْنْدِي بَلَسِ
اَيْنْدِي اَقْصَا دَه حَيِيْعِيْرِيَا
صَخْرَه اَللَّه دَنْ قُوْرْدِي نَرْدِيَانِ
كُوْكُرَه اَيْنْدِي بُوْمُوْعِر اَجْدَنْ عَرُوْجِ
اَبْلَدِي سِيْرُوْ مِفَا صَفْتِ اَسْمَانِ
سِيْدْرِيَه كَلْدِي كَرَه شَاهِ اَنْبِيَا
كِر يَا صَار سَمِ بُوْنْدَنْ اَوْر كَرَه بَرَقْدَمِ

اَنْبِيَا اَرْوَاحِ اَيْنْدِي بَلَسِ رُوْلِ
شَوْقِلَه نَسِيْح قَهْلِيْلِ اَيْنْدِي بَلَسِ
فَضْلِلَه اُولْدِي اِمَامِ اَنْبِيَا
جَابِ بِالْاَسْمِ طُوْتَمِشِ اَسْمَانِ
كَمْدِيْلَر خَبْر اِيْل اِيْلَه جُوْقِ بَرُوْجِ
جَلُوَه كَاهِي سِيْدْرِيَه اَيْنْدِي عَمَانِ
دِيْدِي جِيْبَرِيْل بُوْنْدَك رُخْصَتِ وَهِيْكَ
يَا سَرَمِ بَلَشْدَنْ اَيَاغَه بِن بِنْدَمِ

اُولُ مَسْكِنِ جَنَّتِ دَخِي هَفَّتِ اَسْمَانُ
 هُمُ بِيُوَزْدِي جَنَّتَهُ وَاَزْ صِلَاحِ صِلَاحِ
 اُولِ حَيْبَمَهْ اَلْتِ بِنْدَن سَلَامِ
 عَزَمِ جَنَّتِ اَيْلِدِي جِبْرِ اَيْلِ مَهِنِ
 جَمَلَه سَبِكِ اَلْبِي اُوَزْرَهْ بَا صِفَا
 بِيُوَزْ اَقِ كُوْرْدِي اِيچْنَهْ جِبْرِ اَيْلِ
 اَللّٰدِي جِبْرِ اَيْلِ اَنَكِ دَرْدِي نِ سُوْاَلِ
 كَرَجِهْ اُولَدِي مُسْكِمِ دَارِ جَنَانِ
 كُوْرْدِي قَلْبَهْ مَحْتِ دَاغِي وَا نِرِ
 دِيْدِي كَلِ دَرْدِي كَهْ دَرْمَانِ اُولَهْ يَمِ
 اَسْتَرِ اَسْدِ نَارِ دُوْر خَدَهْ نِجَاتِ
 اَلدِي جَنَّتَدَنْ بِيُوَزْ اَقِي جِبْرِ اَيْلِ
 حَقِّ سَلَامِ اَيْلِدِي سَكَا اِي عَلِي حَيَاةِ
 دَا اِنَلَهْ مَخْصُوصَهْ كُوْرْدِي مِ بِيُوَزْ اَقِ
 هُمُ كُوْرْدِي اَكَا رِضْوَانِ كُوْرْدِي

جَمَلَه تَرِيْبِيْنِ اُولَهْ اَشْبُوْرْمَانِ
 بِيُوَزْ اَقِ اَلْبِي دَخِي جُوْ هَزْ اِي نَاجِ
 دَعُوْتِم سُوْبِلَهْ هَمَانِ قَلْسُونِ قِيَامِ
 كُوْرْدِي كِيْمِ قِرْقِ بِيَكِ بِيُوَزْ اَقِ اَوْتَلَرِ هَمَانِ
 يَا زِلُوْ نَامِ مَحْمَدِ مُصْطَفَا
 كُوْرْدِي سَبِكِ يَا شِي جُوِي سَلْسِيْلِ
 دِيْدِي نَامِ اَحْمَدَهْ وِزِيْرِمِ خِيَالِ
 لِيَكِ نَارِ عَشْتَهْ يَا نَارِ جِسْمِ جَانِ
 اَيْلِدِي جِبْرِ اَيْلِ اَلْبِي جُوْنِ اِخْتِيَارِ
 رَحْمِ عَشْتِكِ اُوْرَهْ مَهْمِ اُوْرَهْ يَمِ
 رُوْحِ قَلْبِ الْمُرْسَلِيْنِ وِيْرِ صِلَاتِ
 اُولِجِنَابِ اَحْمَدَهْ طُوْتَهْ سَبِيْلِ
 دَعُوْتِ اَيْلِدِي سَبِيْ اُولِ اِيْدِي شَاهِ
 اِي كُوْرْمِ مَحْبُوْبِيَهْ قَلْمَهْ فِرَاقِ
 عَسَلِ اَيْدِي سَنَتِ اَلدِي كُوْرْدِي

<p>سُوَيْدِي كَلْبِي أَكَا قُورِي أَعَاخ بَجْدِي أَدْنَنْ بَحْمَلَه أَصْحَابِ بَحْرِي بَحْمَلَه كُورِ دِيلَرَانِي بَقْدِنِ اِبْرَاقِ يَدِي أَدْنَنْ أَلْ أَصْحَابِ اُولُورْمَانِ كُوكَدَه يِلْدِنِز صَايِلُورِي اَيِ اَمِينِ مُصْطَفَاةَه ظَاهِرِ اُولُدِي بِلْ هَمِينِ شَوْقِلَه هَبْ قَلْبِي تَفْرِجْ اِبْدَه لَوْمِ</p>	<p>اِبْرَارِي اَلْحِيَاةِ مَوْتِي فِي عِلَاجِ هَمْ اَقْتِدِي بِنِزْمِ خِنْدَنْ كُورِي بِنِزْمِ اَعْمَلَه اَبِي اِبْنِي اَبِي شَاقِ دِيكَلِي بِنِزْمِ خُرْمَايِ بِيْتِدِي نَاكَهَانِ مَعْجَزَاتِنِ بَحْمَلَه بَحْتِ اِبْنِكَ عَسِينِ حَاصِلِي هَبْ مَعْجَزَاتِ مَرْسَلِينِ عَشِيْقَلَه بِنِزْمِ بُونَدَه سَيِّخِ اِبْدَه لَوْمِ</p>
--	--

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

<p>خَوْشِ دِيَه لَوْمِ اَلْقَلْوَةِ وَالْاَلَامِ نَارِ عَشْفَه جِيْمِي بَاقِ اَيِ مَاهِ رُو اُولُدِي بِلْمِي يِدِي بِي كِيْجَه سِي اَمْنَهَانِي اَوِيْنَه كَلْبِي هَمَانِ لِيكِ قَلْبِي حَضْرَتِ وَهَابِيَه جَبْر اِبْنِلَه اَبِرْدِي اَللَّهُمَّ هَذَا خُطَابِ اُولْحَيِّمِ مُصْطَفَايِ دَعْوَتِكَ</p>	<p>جُونَكِه اُولْدَرِ بَاعِثِ خَلْقِ اَنَاامِ دِيكَلَه مَعْجَزَاتِنِ اَوْ شَاهِيكِ كَلْبَرُو بَجْدِي شَهْرِ جِيْمِيكِ بِنِزْمِ سِي اُولْ كِيْجَه اَبِيْنَدَه جُونِ مَعْجَزَاتِنِ بِنِزْمِ رُوْلَتَدَه جِيْمِي خَايِدَه اَنَدَه اَبِيكِنِ اُولْ نَبِي عَلِي الْجَنَابِ بُو كِيْجَه اُولُسُونِ عِبَادَتِ طَاعَتِكَ</p>
---	--

دوشوین بو عالمه اول خوب وجود
 الله دن سنای طوغدی اول اولو
 چار ارکان حرم ایتدی ندا
 یوزی اوزره دوشد پوتکر اول زمان
 جمله سوش اولدی کافر شاهلری
 سوکوب ائش پیرنت ائشکری
 اوردیلر طبل بوتله قدوم

رو فی الملبین من ملانم

ایزدی چون قرق یا شنه سلطان دین
 باشلری ازلله قرآن عظیم
 دسبدم نازل اولوردی جبرائیل
 ویزدی الله اکابر جوق معجزات
 افضلینک بو قرآن کتبه
 جنیم هب نور ایدی جبریل ایله سی
 باشی اوزره دور ایددی بر سحاب

دیلدی ائتدی قلبی سجود
 چشتم ما زاغ البصر دن شملو
 دیدی طوغدی شمدی خیر انورا
 مشرکینک حاللری اولدک ایمان
 بیقلوب هب یر کجدی بخندلری
 جوق بلا کوردی محوسک باشلری
 اول کجه ایزدی شیا طینه رحوم

خوش ده لوم الصلوة والسلام

کلدی نشین ایلله جبریل امین
 اول کلام معجزت قدیم
 سوره آیات ایلله یک جلیل
 ناک اوله مدعا یه بیئات
 حکمی باقیدرالی یوم عظیم
 هیچ اولور می نورک اوله سایه سی
 کون یوزدن اوتا نوب حکم شریفات

پيغمبرِ آخرِ زمان
 اَي افخاري كارِيك
 اَي شافعي جملة عصات
 شانكاه كلدي يا امين
 سنك شفيع الدينين
 بواتنه سنين دليل
 اَي بي رب جليل
 اكلدي سكا حافظ كدا
 امدوح محبوب خدا
 اولسون صلوات بلسلام
 اول آخر بودر كلام

اهلا وسهلا مرحبا
 وي بحر فن موجات
 اهلا وسهلا مرحبا
 جون رحمة للعالمين
 اهلا وسهلا مرحبا
 غاشيه دارك جبرائيل
 اهلا وسهلا مرحبا
 ايله تقاعدت اكا
 اهلا وسهلا مرحبا
 سكا اَي سيدانام
 اهلا وسهلا مرحبا

او كورن
 الله شفاعة اكا
 ما اقول
 1/

اوله سوزلوك روحه هر شام
 چونله طوغدي انه سيندن ناكلهان
 جنتيك رضواننه ايزدي خبر
 هم حصتم مالكيينه ايزدي بو

سؤيله به نوم الصلوات و السلام
 باغ عدله دوندي شوقندن جهان
 بيزيه جنتلري هب سرتس
 قابيه اول جمله ابواب طمو

<p>اوله فخر الانبياء و الامم خادم اوله اكا جبريل امين عالمي تشریف ايده خير الانام بر حرارت كلدي انجق صوصايم سوندي حوريليرين اولدم بك چيل بر صفا اولدي جوجت مسليم ظهري مسيح ايندي اولدم شادمان طور اياغه واجب اولدي اجترانم</p>	<p>بوسنك خملك نبي محترم كورمده مئلين انك روي زمين امده خاتون ايدس و قيم تمام جيل و وضعده زجت كورمدم بر مجوه كاسه ايده سلسيل اچدم اني جمله نور اولدي شيم ناكهان بر مرغی قدسي اوزمان كلدي روي ارضه اولخير الانام</p>
---	---

صلوة الله سلام الله	على الهادي رسول الله
صلوة الله سلام الله	على الهادي صبيح الله
صلوة الله سلام الله	على الهادي يا نور سحر شاد الله

ايمه ايمك ناردوز قدا نبوت در محمد مصطفيا صلوات

طوغندي چي چي ربا	اهلا وسهلا مرحبا
بايعت خلق دوسرل	اهلا وسهلا مرحبا
اي پادشاه انبش جان	وي مني خلق جهان

قَلْدِي جُونِ حَوَايِ اَدَمِ اَزْدِ وَاوَجِ
 بَعْدَهُ ذَا حَوَاوِنِ اَبْدِي اِنْقِصَالِ
 كَيْدِي بِرِجْوَقِ بَرْجَلِي اَوْلَمَاهِ تَبِ
 هَبْ فَرُونَ طَاهِرِينَ طَاهِرَاتِ
 وَجْهِ عَبْدِ اللّٰهِ نُوْرٍ اَبْدِي سَطْوَعِ
 اَلَمْ تَسْمِعْ لَكَ رُوْحَهُ هَرِيْحِ نِشَامِ
 اَمِنَهُ خَاتُوْنَدِرِ اَوْلِ خَيْرِ النِّسَاءِ
 اَمْرٍ حَقْلَهُ وَبِرْدِي حُسْنِي اِنْهَابِ
 اَمِنَهُ رَحْمَتَهُ دُوْشْدِي جُوْنِ اَوْلُوْرِ
 كُوْنُوْنِ خُوْبُوْرٍ اَوْلُوْرٍ اَوْلَمَازِ بَرِي
 اَلَّتِي اَلِيْقِي حَمَلِ اَيْكُنْ خَيْرِ الْبَشَرِ
 اَوْنِ اَيْلِيْحِي شَبِ رَيْبِجِ الْاَوَّلِكِ
 اَمِنَهُ اَبْدِي كِهْ اَوْلِ عَقَّتْ مَنَابِ
 كَلْدِي حَوَا اَيْلَهُ مَرْمَمِ اَسِيَهْ
 دِي دِيْلَرِ اَمِي مَا دَرِ نُوْرٍ اَهْدِي

وُلْدِي نُوْرِ حَوَا نِيْكَ اَلنَّوْمِ سِرَاجِ
 وَجْهِي يَا كِي شَيْتَه قَلْدِي اِنْشِقَالِ
 دُوْرٍ اَبْدِي رِكْبِي سَمَادَهْ اَفْنَابِ
 حَمَلِ سِيْنَدِكِ كُوْسُرِ زِدِي بِيْتَابِ
 مَشْرِقِيْنَ اَكْمَالِ اَيْلَهُ قَلْدِي طَلُوْعِ
 نَبُوْلِيْكَ يَهْ لَوْمِ الصَّلُوْةِ وَالسَّلَامِ
 مَطْلَعِ خَرَشْبِدِي مَهْرُومَهْ لِقَاءِ
 اَبِي عَبْدِ اللّٰهِ اَيْدِي نُوْرٍ اَزْدِ وَاوَجِ
 وَجْهِي يَا كِنْدَهْ اَوْدَمِ اَبْدِي طَهْوَرِ
 جُوْنِ اَنِيْكَ رَحْمَتَه دَرِ دِيْنِ رَهْدِي
 قَلْدِي عَبْدِ اللّٰهِ بُوْدُوْنِي اَدَمِ سَفَرِ
 اَبْرِدِي وَفِي كَيْمِ رُوْحَتَه كَلْمِكِ
 كَلْدِي جُوْقِ حُوْرِي بَكَا جُوْنِ اَفْنَابِ
 اَيْلِدِي بَرِيْكَ كَاهَبِ خُوْشِ نَهْمِيَهْ
 اَوْغَلُوْبِيْكَ مَدَاجِ اَوْلَمَشْدِرِ خَلَا

شَبُونُورِ دَن خَلَقَ اَوْلَادَ كَانَاك	اَنْبِيَاءَ مُؤْمِنِيْنَ مُؤْمِنَات
جُوْنَلِهْ اَوْلَادَرِ بَاعَثَ خَلَقَ اَنَام	بَزْدِيَهْ لَوْمَ الصَّلَاةِ وَالسَّلَام
بَعْدَ ذَا اَيِّ زَمَرَةٍ اِخْوَانِ دِيْنِ	بِرُوْمِيَّتِ اَيْلَرُمُ سِرَهْ هَمِيْنِ
كَمْ بَنِيْ بَرِ خَيْرَلَهْ يَادَ اَيْلِبَهْ	هَرَا بَشِيْنَدَهْ حَقِّ اِنِيْ شَادَ اَيْلَهْ
صَوْكُ نَفْسَهْ ذِكْرُ كَهْمَرِ اللّٰهْ اَوْلَهْ	دِيْنِ اَيْلَهْ اِيْمَانِ غَيْرَ هَمْرَاهْ اَوْلَهْ
بُوْلَغَهْ نَجَابِيْسِيْنِ حُوْبِ رَايَجَهْ	اَوْلَدَهْ بَرَكْتِ نَلَاوَتِ فَايَجَهْ

مفاتیح هو هودات شفیع العصاة حضرت فتحی عالم بیوریه عظاما صلوات

اَوْجَنَابِ خَالِقِ هَرْدُو اِيْمَانِ	بُوصِفْتَلَهْ قِلْدِيْ اَسْرَارِيْنِ عِيَانِ
حَكْمَتِلَهْ اَدْمِيْ وَاوَرِ اَيْلِدِيْ	صَلَرَهْ حَوَايِ اَكَايَاوَرِ اَيْلِدِيْ
اَدْمَهْ تَعْلِيْمِ اَمْرِ اَيْتِدِيْ خُدَا	هَبْ مَلَانَاكُ سَجْدَهْ اِيْتِدِيْرِ اَكَا
كَبِيْر اَيْلَهْ سُوْبَلْدِيْ شَيْطَانِ لَعِيْنِ	سَجْدَهْ اَنْجَحَقِّ بَكَا اَيْدِيْ لَمْدِيْنِ
سُوْرِدِيْ دَرُوْكَ اِهْدِيْنِ اِنِيْ خُدَا	رَحْمَتِ حَقْدَنِ هَمَانِ اَوْلَدِ كَجَدَا
حَقِّ تَعَالَى اَيْتِدِيْ اَوْلِ نُوْرَهْ خِطَابِ	دِيْدِيْ مَدْحِكِ سُوْبَلْدِيْ يُوْرِدِيْ رُوْتِ كِيْتِكِ
هَمُّ يُوْرِدِيْ اَدْمِيْ قَبْلِ تَايَاوَرِ	دَرْعَقَبِ اَلْفِيْنَهْ اَيْلِدِيْ قَلَارِ

زُبْدَةُ الْأَقْبَارِ فِي مَوْلَانِي

١٤

الْحِكَايَةُ

أَيُّ جَنَابٍ حَقْدَنِ اسْتَمِدَّ أَيْدِي
ذِكْرُ بِلَدِهِ دَلِيلُ مَلِكِي أِبَادِ أَيْدِي
مَوْلَدِي يَا كَيْ رَسُولَ اللَّهِ كُلِّ
مَوْلَدِي يَا كَيْ حَبِيبِ اللَّهِ كُلِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُ أَدَى إِلَيْهِ أَيْدِي أَيْدِي
كَيْمُ أَكَا اسْمِ خُدَايِ أَوْلَا
جَانِ دِلْدَنِ أَيْدِي لَوْمِ اللَّهِ يَادِ
كَلْدِي أَخْبَارِي حَبِيبِ سُنْعَانِ
شُوبِلِي خَاصِ بُورْدَنِ يَرَانْدِكِ أَوْلَاغِي
قَالِدِي يَمْشِيكَ يَلِ اللَّهِ أَوْلَا نُورِ
مَا يَلِي عَالَمِ بُونُورِ مُصْطَفِي

حَمْدُ شُكْرِي بِهِ قَلُوبِ مَدْحِ شَنَا
نَهْ مَوْلَدِي وَأَزَا سَهْ وَيَرِهْ خُدَا
ثَا قَلِي هَرَا شِدْهَ اللَّهِ بَرِي شَادِ
خَلَقْتِي نُورِي حَوْشِ أَيْدِي بِيَانِ
بِرَاقِ انْجُودَنِ حِجَابِ انْجِرَةِ أَيْدِي
ثَا أَيْدِي حَضْرَتِ أَدَمِ نَهْ هَوَانِ
دَائِمًا تَسْبِيحِ أَيْدِي بَا صَفَا

